

Kuwakana ya Mpa

Luzingu ya Yesu 1

Luyantiku ya Luzingu ya Yesu

(Matayo, Marko, Luka, Yoane)

Luzingu ya Yesu, Mukanda 1

Luyantiku ya Luzingu ya Yesu

(Mikanda ya Matayo, Marko, Luka, ti Yoane)

Beleso 15 sambu na bana ti bajeune

Une réalisation du Projet Mwindi, Ministères pour Chaque Enfant

Musoniki : Mama Lorella Rouster

Edition 2020 Credit Photo : freebibleimages.org/sweetpublishing Merci !

LUZINGU YA YESU I Baleso 15 MAMBU KELE NA MUKANDA YAI :

Baleso yai yantika na ntangu wanzio songa nde Yoane Baptiste ta butuka sambu na kuyidikila Yandi nzila, yo suka na mpukumunu ya Yesu na ntwala ya luyantiku ya malongi na Yandi.

1. Wanzio Gabriele songaka bansangu zole ya yituka.

Wanzio songaka Zakaria nde yandi ta buta Yoane Baptiste sambu na kuyidikila Mesia nzila, ti wanzio songaka Maria nde Yandi ta buta Mesia. Luka 1 :8-33

2. Bantu tatu kukumisa Mesia, bu Yandi kele kaka na divumu ya Maria.

Maria ti Elisabeti yangalalaka, mwana Yoane pumbukaka na kiese na divumu ya mama. Luka 1 :39-56

3. Yoane kwisaka sambu na kuyidikila Yesu nzila.

Yoane butukaka, ti Papa Zakaria kumisaka Nzambi. Luka 1 : 57-80

4. Wanzio songaka Yozefi nde divumu ya Maria vandaka ya Nzambi.

Wanzio songaka Yozefi nde Maria ta buta Yesu Mesia. Matayo 1 :18-25

5. Lubutuku ya Yesu

Yozefi ti Maria kwendaka na Betlehemi sambu na kusonika bazina na bo na mambu ya mpaku ya Roma. Kuna, bo monaka ve sika ya nkaka kupema, yo yina, Yesu butukaka na nzo ya bambisi. Luka 2:1-7

6. Bamvungi sambilaka Yesu

Wanzio songaka bamvungi nde Mesia me butuka. Yo yina, bo kwisaka kumona Yandi. Luka 2 :8-20

7. Bo nataka Bebe Yesu na Nzo-Nzambi

Baprofete Simeoni ti Anna kumisaka Nzambi sambu Mesia me kwisa. Luka 2 :21-38

8. Bandwenga ya Este kwisaka kusamba Yandi.

Mbwetete monikaka na bandwenga, bo landaka yo, bo sambilaka Mwana Yesu ti pesaka Yandi makabu. Matayo 2 :1-12

9. Nzambi bumbaka Mwana na Yandi.

Nzambi bumbaka Yesu na Ezipte sambu Erode na kimpala zolaka kufwa Yandi. Matayo 2 :13-22

10. Yezu na fami vutukaka na Nazareti, ti Yandi yelaka kuna.

Ntangu Yandi lungisaka bamvula 12, Yandi vandaka na Nzo-Nzambi kulonga banlongi ya Ndinga ya Nzambi. Matayo 2 :19-23, Luka 2 :39-52 Matayo 13 :55-56

11. Yoane yantikaka kulonga sambu na kuyidikila Yesu nzila.

Yoane yantikaka kubinga bantu kubalula ntima, mpi kubotika bo ya ndimaka. Matayo 3 :1-6, Marko 1 : 2-6, Luka 3 :1-6, Yoane 1 :19-23

12. Yoane songaka bantu nki mutindu kubalula ntima.

Yandi pesaka bambandu na bantu bonso basoda, etc. Matayo 3 :1-6, Luka 3 :7-14

13. Yoane songaka Yesu bonso Mesia ti Mwana-Dimeme ya Nzambi.

Yoane songaka nde Yesu muntu ta katula bantu na masumu na bo na menga na Yandi. Luka 3 :15-18, Yoane 1 :29-30a

14. Yoane botikaka Yesu. Matayo 3 :13-17, Marko 1 :9-11, Luka 3 :21-23a

15. Yesu nungaka mpukumunu ya ngolo. Matayo 4 :1-11, Marko 1 :12-13, Luka 4:1-13

Bangindu Nki Mutindu Kulonga Mikanda ya Bible

Kapu 1. Wanzio Gabriele songaka bansangu zole ya yituka.

Leso yai na nkufi : Wanzio songaka Zakaria nde yandi ta buta Yoane Baptiste sambu na kuyidika nzila sambu na Mesia, ti wanzio songaka Maria nde Yandi ta buta Mesia.

Luka 1 :8-33

I. Preparatio ya moniteur

Kikuma ya lesu yai :

Beto ndima na kiese nde Nzambi me tindila beto Mesia Yesu Kristo.

Verse ya lumbu yai :

[Moniteur, NB: Na baleso yai yonso, parti ya verse ya beno lenda sadila na bana prescolaire, beto me soulinye yo. Beto me sadila kidimbu / kusonga nki mutindu kukabisa bafraze ya verse ntangu nge ke longa yo.]

Wanzio nde : "Mpeve ya Nzambi ta kwisa/ kulumuka na zulu na nge ;/ ngolo ya Nzambi-Mpungu/ ta kwisa kufika nge./ Yo yina, Mwana yina ta butuka, / bo ta binga Yandi Muntu ya Santu, / ti Mwana-Nzambi." / Luka 1:35

Bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesu yai :

Mwana Nzambi Mene Kuma Awa (traditionel)
Yangalala, Bantu Yonso !

II. Revisio

Kulanda devoir ya mposo me luta :

[Moniteur, NB : Beto ke yantika serie ya mpa ya baleso, yo yina, beto ke landa ve devoir mposo yai, kansi na mposo ke kwisa beto ta yantika yo.]

Kubambuka lesu ya mposo me luta :

Bana, bubuyai beto ke yantika serie ya mpa ya baleso. Beto ta landa luzingu ya Yesu pas à pas, malembe-malembe. Beto yantika bubu na preparatio sambu na lubutuku na Yandi.

III. Kulonga lesu yai

Kuyantika lesu :

Bana, kana mama na nge mona nde yandi kele na divumu ya mpa, yandi songa bantu nki mutindu ?
[Moniteur, bana lenda pesa mvutu ya nkufi.]

Bubuyai ti na ndambu bamposo, beto ta mona mpila Nzambi yidikaka nzila sambu na kukwisa ya Mesia, ti mpila Yandi songaka bantu mambu ya Yandi zolaka kusala. Kansi beto fweti bakisa nde lubutuku vandaka luyantiku ya Yesu ve. Ata bangonda uvwa na ntwala na yo, ntangu Mpeve ya Nzambi tulaka bebe ya fioti na divumu ya Maria, yina vandaka luyantiku na Yandi ve.

Sambu na nki ? Sambu Yesu vandaka Mwana ya Nzambi. Keti Nzambi kele na luyantiku? Ikele ve. Beto tuba nki ? Nzambi MVU YA MVU. Kukonda luyantika, mvu ya mvu Mwana-Nzambi vandaka kuzinga na kintwadi ya kitoko ti Tata na Yandi, ti Mpeve ya Longo. Awa beto ke mona ve luyantiku ya Yesu, kansi beto ke mona lukanu ya Nzambi kutindila Mwana na Yandi na nsi-ntoto yai, Yandi kituka muntu bonso beto, sambu Yandi gulusa beto na masumu.

Developpement (Banti ya malongi ya lesu yai na bandambu 4 :

1.1 Wanzio Gabriele songaka Zakaria nde nkento na yandi Elisabeti ta buta mwana ya ta yidika nzila sambu na Mesia. Luka 1 :8-17

Tangila bana :

8 Kilumbu mosi, Zakaria vandaka kusala kisalu na yandi ya kinganga-Nzambi na Nzo-Nzambi ya Bayuda, sambu yo vandaka ntangu ya yandi fweti sala ...

9 ...kusola nganga-Nzambi yina fweti kota na kisika ya nsiku ya Nzo-Nzambi sambu na kuyoka bima ya mananasi, ... bo solaka Zakaria....

10 Ntangu Zakaria vandaka kuyoka bima ya mananasi, bantu yonso yina vandaka kusamba Nzambi, bo vandaka kusamba na nganda.

11 Ebuna wanzio ya Mfumu Nzambi kwisaka kumonika na Zakaria...

12 *Ntangu Zakaria monaka yandi, yandi kumaka kisakasaka, boma simbaka yandi.*

13 *Kansi wanzio tubilaka yandi nde : “Zakaria, kuwa boma ve, sambu Nzambi me ndima mambu yina ya nge me lombwa. Nkento na nge Elisabeti ta butila nge mwana ya bakala. Nge ta pesa yandi zina : Yoane.....*

15 *...yandi ta vanda muntu ya nene na meso ya Mfumu Nzambi. ...Yandi ta vanda ya kifuluka na Mpeve na Nzambi katuka ntangu yandi ta vanda me butuka ntete ve.*

16 *Ebuna yandi ta vutula bantu mingi ya Israele na Mfumu Nzambi, Nzambi na bo.*

17 *...Yandi ta sadisa batata na kuwakana diaka ti bana na bo, yandi ta sadisa bantu ya ntu-ngolo na kuvutuka na nzila ya mbote ya bantu ya Nzambi. Mpidina, Yandi ta yidikila Mfumu bantu ya kuyilama.”*

? Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Zakaria monaka nki ?
(Wanzio ya Nzambi)

Niveau primaire—

? Nki nsangu wanzio natilaka Zakaria sambu na fami na yandi ?
(Nkento na yandi Elisabeti ta buta mwana.)

? Sambu na nki yo vandaka nsangu ya nene ?
(Sambu Elisabeti vandaka mukoba. Yandi me buta ve.)

? Bo fweti pesa mwana yina nki zina ?
(Yoane)

Niveau secondaire—

? Nki ta vanda kusalu ya nene ya Yoane ?
(Kuyidika ntima ya bantu kuyamba Mesia.)

Bana sala bageste :

Bana sala bageste ya ke songa kuyituka bonso bo me mona wanzio.

Bana yimba ti kina :

Wanzio songaka Zakaria
Yandi ta buta mwana Yoane.

Yoane ta vanda muntu ya nene
Kuvutula ntima ya bantu na Nzambi.

1.2 Nzambi kumisaka Zakaria baba, sambu yandi kwikilaka nswalu ve ndinga ya Nzambi, kansi yonso salamaka kaka na mpila ya Gabriele me tuba. Luka 1 :18-25

Tangila bana :

18 *Zakaria yulaka wanzio : « Nki mutindu mono lenda zaba nde yo ta vanda mpidina ? Sambu mono kele mununu, nkento na mono mpi me nuna.”*

19 *Wanzio nde : “Mono kele Gabriele, Mono ke telamaka na meso ya Nzambi sambu na kusadila Yandi. Nzambi me tinda mono ...kumatila nge nsangu yai ya mbote.*

20 *Mambu yai ... ta salama na ntangu yina ya Nzambi tulaka. Kansi mutindu nge me kwikila yo ve, nge ta kuma baba tii na kilumbu yina ya mambu yai ta bwa. »*

21 *Ntangu yai, bantu ...vandaka kuyituka, sambu yandi vandaka ntangu mingi na ... Nzo-Nzambi.*

22 *Kansi ntangu yandi kwisaka kubasika, yandi monaka mpila ya kutuba ve, ebuna bo bakisaka nde yandi me mona kima na mbona-meso....*

23 *Ntangu yandi me manisa kusalu na yandi na Nzo-Nzambi, yandi vutukaka na nzo na yandi.*

24 *Na nima, nkento na yandi Elisabeti kwisaka kubaka divumu. ...Yandi nde :*

25 *« Mfumu Nzambi me sadisa mono, Yandi me katula mono nsoni na meso ya bantu. »*

? Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Na nima Zakaria basikaka na Nzo-Nzambi, keti yandi vandaka kutuba-tuba mingi, to yandi vandaka kutuba ve ?

(Kutuba ve. Yandi me kuma baba.)

Niveau primaire—

- ? Sambu na nki Zakaria ndimaka ve ndinga ya wanzio nswalu ?
(Yandi ti nkento na yandi me nuna. Yo yina, yandi monaka mpila ve nde bo ta buta.)

Niveau secondaire—

- ? Wanzio songaka Zakaria nde yandi ta bikala baba tii na nki ntangu ?
(Ntangu mambu ya Nzambi me tuba ta salama)
- ? Sambu na nki Elisabeti vandaka na kiese mingi ntangu yandi bakaka divumu ?
(Sambu yandi monaka nde Nzambi me katula nsoni na yandi.)

Bana sala bageste :

Bana sala bageste bonso bo zola songa bampangi nde bo me mona wanzio, kansi bo ke na mpila ve kutuba.

Bana yimba ti kina :

Zakaria kwikilaka Nzambi nswalu ve
Yo yina yandi kumaka baba, baba, baba.

Kansi Elisabeti bakaka divumu
Bonso wanzio me songa.

1.3 Wanzio Gabriele songaka Maria nde yandi ta buta Mesia, ti mpangi na yandi Elisabeti me baka divumu mpi. Luka 1 :26-33

Tangila bana :

26 Ntangu Elisabeti vandaka na divumu bangonda sambanu, Nzambi tindaka wanzio Gabriele na bwala mosi na ntoto ya Galilea, zina na yo Nazareti.

27 ...na mwana-nkento mosi, zina na yandi Maria...yina vandaka na dilaka ya makwela ya Yozefi, muntu ya dikanda ya Davidi.

28 Wanzio kwisaka kukuma na nzo ya Maria. Wanzio ...nde : "Mbote na nge ! Mfumu Nzambi me tala nge na disu ya mbote ; Yandi kele ti nge. »

29 Maria ...vandaka kudyula : « Nki disongidila ya mbote yina ? »

30 Ebuna wanzio tubilaka yandi nde : « Maria, kumona boma ve. Nzambi me tala nge na disu ya mbote.

31 Nge ta baka divumu ; nge ta buta mwana ya bakala ; nge to pesa Yandi zina : Yesu.

32 Yandi ta vanda muntu ya nene. Zina na Yandi ta vanda Mwana ya Nzambi-Mpungu...

33 Yesu ta yalaka bantu ya Israele mvula na mvula ; kimfumu na Yandi ta suka ve. »

Yula bana :

Niveau prescolaire—

- ? Mbala yai, Nzambi tindaka wanzio na nani ?
(Na Maria)

Niveau primaire—

- ? Zina ya wanzio yai nani ?
(Gabriele, kaka wanzio ya kwisaka ntete na Zakaria.)
- ? Yandi songaka Maria nki ?
(Yandi ta buta mwana-bakala, bo ta pesa Yandi zina Yesu, Yandi ta vanda Mwana ya Nzambi-Mpungu, Yandi ta yala mvu ya mvu.)

Niveau secondaire—

- Nani lenda sala comparaison ya nsangu Gabriele pesaka Zakaria ti yina yandi pesaka Maria ?
(Zakaria ti Elisabeti ta buta mwana-bakala ti pesa yandi Yoane.
Maria ta buta mwana-bakala ti pesa yandi zina Yesu.
Yoane ta yidika nzila sambu na Nzambi to Mesia.
Yesu ta vanda Mwana ya Nzambi-Mpungu.
Yandi ta yala mvula na mvula. Etc.)

Bana sala bageste :

Bana sala bageste bonso bo kele wanzio Gabriele ke kwisa kusonga Maria nsangu ya Nzambi me pesa yandi.

Bana yimba ti kina :

Wanzio Gabriele pesaka Maria
Nsangu ya mbote.

Yandi ta buta mwana Yesu
Ya' ta vanda Mesia !

1.4 Maria bakisaka ve, kansi yandi ndimaka bonso sielo ya Nzambi. Luka 1 :34-38

Tangila bana :

34 Ebuna Maria yulaka wanzio : « Nki mutindu mambu yina lenda vanda ? Sambu mono me zabaka ntete bakala ve. »

35 Wanzio nde : « Mpeve ya Nzambi ta kwisa kulumuka na zulu na nge ; ngolo ya Nzambi-Mpungu ta kwisa kufika nge. Yo yina, mwana yina ta butuka, bo ta binga Yandi Muntu ya Santu ti Mwana-Nzambi.

36 Tala, mpangi na nge Elisabeti, yandi mpi ke na divumu ata yandi kele mununu ; yandi ta buta mwana ya bakala. Ata yandi vandaka mukobo, kansi ntangu yai, yandi ke na divumu ya bangonda sambanu.

37 Sambu Nzambi lunga sala mambu yonso. »

38 Ebuna Maria nde : « Mono kele muntu ya kisalu ya Mfumu Nzambi. Mbote mambu yina kwisila mono mutindu nge me tuba. » Ntangu yai, wanzio bikisaka yandi, ebuna yandi kwendaka.

? Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Nani ta pesa Maria mwana yai ?
(Nzambi)

Niveau primaire—

? Sambu na nki Maria monaka ndinga ya wanzio mpasi kubakisa ?
(Sambu yandi me zaba bakala ntete ve.)

? Wanzio vutulaka nde bakala ta pesa yandi mwana yina ve, kansi nani ta pesa yandi ?
(Mpeve ya Nzambi)

? Wanzio songaka Maria nki nsangu ya nkaka ya kiese ti ya kuyituka ?
(Mpangi na yandi Elisabeti ya vandaka mukobo, yandi mpi vandaka na divumu ya bangonda sambanu.)

Niveau secondaire—

? Sambu na nki nge banza wanzio manisaka kutuba na yandi kubambukisa Maria nde Nzambi lunga sala mambu yonso ?
(Sambu mpila vandaka ve na kimuntu sambu na mambu yai ya kusalama. Yai ke songa nde yonso vandaka kaka ya Nzambi.)

Bana sala bageste :

Bana sala bageste kusonga nde bo bakisa ve.

Bana yimba ti kina :

Maria ta buta na ngolo ya Nzambi.

Mwana na yandi ta vanda Mwana-Nzambi !

>|< Kumanisa leso:

Lubutuku ya Yesu Kristo vandaka mambu ya nene. Yo yina, Nzambi yidikaka Yoane sambu bantu yidika ntima na bo kuyamba Yandi. Gabriele vandaka wanzio na zulu-zulu. Nzambi tindaka yandi na mambu kaka ya mfunu mingi. Kaka mbala mosi ya nkaka na kati ya Bible, beto mona Nzambi tindaka Gabriele. Kukwisa ya Mwana-Nzambi na ntoto yai vandaka mambu mosi ya nene. Beto yangalala sambu na yo, beto mpi yamba Yandi na kiese yonso.

Devoir sambu na bakristo :

Kana nge kele mukristo, devoir beto ke pesa nge kele kusamba mingi na mposo yai, kuyangalala ti kutonda Nzambi sambu Yandi tindaka Mwana na Yandi na ntoto yai kugulusa beto.

Verse ya bubu yai :

Wanzio nde : “Mpeve ya Nzambi ta kwisa/ kulumuka na zulu na nge ;/ ngolo ya Nzambi-Mpungu/ ta kwisa kufika nge./ Yo yina, mwana yina ta butuka, / bo ta binga Yandi Muntu ya Santu, / ti Mwana-Nzambi.” / Luka 1:35

Bana tuba verse ndambu-ndambu na nima ya nge, mbala sambanu ti bageste.

Bana yimba :

Twadisa bana kuyimba bankunga ya ke kwenda nzila mosi ti leso yai.

 Kubinga bana na Yesu :

Kana nge me yamba Yesu ntete ve na luzingu na nge, zaba nde Yandi kwisaka kulumuka na ntoto yai sambu na kukuma ngulusi na nge. Yandi zingaka luzingu mosi ya kitoko kukonda masumu, ebuna Yandi pesaka moyo ti menga na Yandi bonso nkailu kufuta mfuka ya masumu na nge ti ya mono. Yandi fwaka, kansi na nima ya bilumbu tatu, Yandi telamaka diaka. Yandi manisaka kisalu na Yandi, Yandi vutukaka na zulu. Bubuyai Yandi kele na moyo. Yandi ta wa nge kana nge binga zina na Yandi. Lomba Yandi kugulusa nge bubuyai. Yandi me sila kuyamba nge.

==NSUKA YA LESO 1

 Kana ntangu ikele--Kulonga mikanda ya Bible :

Tala bangindu na nsuka ya mukanda yai.

Leso 2. Bantu tatu ya ntete kukumisa Mesia.

Leso yai na nkufi : Maria ti Elisabeti yangalalaka, mwana Yoane pumbukaka na kiese na divumu ya mama sambu na kukwisa ya Mesia.

Luka 1 :39-66

I. Preparatio ya moniteur

Kikuma ya lesa yai :

Beto kumisa Yesu ya kuluta, sambu Yandi kele ya kulunga nde beto kumisa Yandi.

Verse ya lumbu yai :

Beto pesa Nzambi lukumu/ sambu na ntima na Yandi ya mbote mpenza/ yina ya Yandi songaka beto/ ntangu Yandi pesaka beto Mwana na Yandi.../ Efezo 1 :6a

Bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesa yai :

Bandeke Kele Yimba
Emmanuele
Konso Lumbu Kiese Kele

II. Revisio

Kulanda devoir ya mposo me luta :

Na mposo me luta, beto pesaka beno bakristo devoir ya kuyangalala ti kutonda Nzambi sambu Yandi tindilaka beto Yesu Mesia. Nani bambukaka kusala mpidina na mposo yai me luta ? Nani ta songa beto mpila yandi vandaka kuyangalala ?

↑ Kubambuka lesa ya mposo me luta :

[Moniteur, nge tanga revisio, ebuna na bisika ya ligne ____, nge kinga fioti, ti bana songa nki ndinga fweti landa.]

Na mposo me luta, beto monaka nde Nzambi tindaka wanzio zina ya _____ (Gabriele) na bantu zole. Ntete yandi kwendaka na _____ (Zakaria). Zakaria monaka yandi na kati ya _____

(Nzo-Nzambi). Wanzio songaka Zakaria nde nkento na yandi Elisabeti ta buta _____ (mwana ya bakala) ti bo ta pesa yandi zina _____ (Yoane). Kisalu na yandi ta vanda ku _____ (yidika nzila sambu na Mesia). Na nima, wanzio Gabriele kwendaka na bwala ya Nazareti kumonika na mwana-nkento zina ya _____ (Maria). Yandi songaka Maria nde Nzambi me sola yandi kubuta _____ (Mesia to Mwana na Yandi). Bo ta pesa yandi zina : _____ (Yesu).

III. Kulonga lesa yai

>> Kuyantika lesa :

Na lesa yai, beto ta mona mambu ya yituka ya salamaka ntangu Maria kwendaka kutala mpangi na yandi Elisabeti.

Developpement (Banti ya malongi ya lesa yai na bandambu 3 :

2.1 Maria kwendaka kutala mpangi na yandi Elisabeti na nzo na yandi. Luka 1 :39-40

Tangila bana :

39 Na bilumbu yo yina kaka, Maria simbaka nzila, yandi kwendaka nswalu na bwala mosi na ndambu ya bangumba ya Yudea.

40 Yandi kotaka na nzo ya Zakaria, yandi pesaka Elisabeti mbote.

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Maria kotaka na nzo ya Elisabeti, to yandi bikalaka na nganda ?
(Yandi kotaka na nzo)

Niveau primaire—

? Maria kwendaka kutala nani ?
(Zakaria ti Elisabeti. Bo vandaka bampangi.)

Niveau secondaire—

- ? Maria tubaka nki na Elisabeti ?
(Mbote.)

Bana sala bageste :

Bana sala geste bonso bo ke tambula, bo ke kangula kielo, bo ke pesa mbote.

Bana yimba ti kina :

Maria kwendaka kutala
Mpangi Elisabeti.

2.2 Elisabeti ti mwana Yoane na divumu na yandi, bo zabaka mbala mosi nde Maria vandaka na divumu ya Mesia ti Mfumu. Luka 1 :41-45

Tangila bana :

41 Ntangu Elisabeti bakaka mbote ya Maria, mwana nikanaka na divumu ya Elisabeti. Elisabeti fulukaka na Mpeve ya Nzambi,

*42 ebuna yandi tubaka na ndinga ya ngolo nde :
« Nzambi me sakumuna nge kuluta bankento ya nkaka ; yandi me sakumuna mpi Mwana yina ya nge ta buta !*

43 Mono nani yai, ya mama ya Mfumu na mono me kwisa kutala ?

44 Sambu tala, ntangu mono me wa mbote yina ya nge me pesa mono, mwana me nikana na kiese na divumu ya mono.

45 Nge ke na kiese, sambu nge me kwikilaka nde mambu yina ya wanzio tubilaka nge na zina ya Mfumu Nzambi, yo ta bwa kaka mpidina !”

Yula bana :

Niveau prescolaire—

- ? Elisabeti monaka nde Nzambi me fundaka Maria, to Yandi me sakumuna yandi ?

(Sakumuna yandi)

Niveau primaire—

- ? Ntangu Elisabeti monaka Maria, mwana na divumu ya Elisabeti salaka nki ?
(Nikanaka na kiese)

Niveau secondaire—

- ? Nki ke songa nde Elisabeti bakisaka nde mwana na divumu ya Maria vandaka Mesia ?
(Yandi tubaka nde, ‘*Mono nani yai, ya mama ya Mfumu na mono me kwisa kutala ?*’
- ? Nki mutindu yandi zabaka yo ?
(Sambu yandi fulukaka na Mpeve ya Nzambi)

Bana sala bageste :

Bana bankento simba divumu, bo seka ti bo tuba nde “Mwana ke nikana ! Ke nikana na kiese !”

Bana yimba ti kina :

Elisabeti zabaka mwana Yesu
Ata na divumu.
Mwana na yandi zabaka mwana Yesu
Nikanaka na kiese.

2.3 Maria kumisaka Nzambi sambu na mpila Yandi vandaka kusala ti yandi. Ebuna, na nima ya bangonda tatu, yandi vutukaka na nzo na yandi. Luka 1 :46-56

Tangila bana :

*46 Ebuna Maria tubaka nde :
« Mono ke pesa Mfumu Nzambi lukumu na ntima na mono.*

47 Mono ke na kiese na ntima na mono sambu na Nzambi, Ngulusi na mono ;

48 Yandi me tala mono nkento na Yandi ya kisalu, ata mono kele mfunu mingi ve.

49 Nzambi-Mpungu me sala mambu ya nene sambu na mono.

Zina na Yandi kele ya Santu mpenza.....

56 Maria vandaka ti Elisabeti kiteso ya bangonda tatu; ebuna yandi vutukaka na bwala na yandi.

? Yula bana :

Niveau prescolaire—

- ? Maria pesaka lukumu na nani ?
(Mfumu Nzambi)

Niveau primaire—

- ? Maria monaka nde yandi vandaka mfunu to mfunu mingi ve ?
(Mfunu mingi ve. Kaka Nzambi me sala mambu ya nene sambu na yandi.)

Niveau secondaire—

- ? Maria vutukaka na nzo na nima ya ntangu ikwa?
(Bangonda tatu)
- ? Ntangu Elisabeti ti mwana na divumu na yandi zabaka Mwana Yesu, Yesu vandaka mwana ya fioti to mwana ya nene?
(Mwana ya fioti. Na bilumbu ya ntete ya divumu ya Maria.)
- ? Keti Maria bakaka lukumu yandi mosi, to yandi pesak yo na Nzambi?
(Yandi pesaka yo na Nzambi kaka.)
- ? Bantu ya nkaka tuba nde Maria vandaka kukonda masumu yonso, bonso Yesu. Keti nge lenda mona fraze mosi, mpila Maria ke binga Nzambi, ya songa nde yandi mpi vandaka muntu ya masumu bonso beto?
(Ngulusi na mono. Muntu ke na mfunu ya Ngulusi kaka kana yandi kele muntu ya masumu.)

Bana sala bageste :

Bana nangula maboko bonso bo kele Maria ke sakumuna Nzambi.

Bana yimba ti kina :

O, matondo, Nzambi
Mesia me kwisa.

>|< Kumanisa lesa:

Beto me mona nde Elisabeti, mwana na yandi na divumu, ti Maria, bo yonso bakisaka ata na luyantiku nde Mwana na divumu ya Maria vandaka Mesia, Mfumu. Yo yina, bo kumisaka Yandi. Yandi bikisaka zulu ti kotaka na divumu ya Maria bonso mwana ya fioti. Yo yina, Yandi kele lunga kubaka lukumu.

Devoir sambu na bakristo :

Beno bakristo, devoir mono ke pesa beno bubuyai kele nde beno kumisa Yandi mpi. Konso mbala ya nge yindula Yandi, kumisa Yandi, sambu Yandi kele ya kulunga.

Verse ya bubu yai :

Bana tuba yo mbala sambanu ti bageste.

Beto pesa Nzambi lukumu/ sambu na ntima na Yandi ya mbote mpenza/ yina ya Yandi songaka beto/ ntangu Yandi pesaka beto Mwana na Yandi.../ Efezo 1 :6a/

Bana yimba nkunga :

Bana yimba mosi ya bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesa yai.

Kubinga bana na Yesu :

Kana nge me yamba Yesu ntete ve bonso Mvulusi na nge, beto lenda sadisa nge na yo bubu yai. Kaka bikala ti songa beto na nima ya ecodim, "Mono zola yamba Yesu."

Beto pesa Nzambi lukumu/ sambu na ntima na
Yandi ya mbote mpenza/ yina ya Yandi songaka
beto/ ntangu Yandi pesaka beto Mwana na
Yandi.../ Efezo 1 :6a

==NSUKA YA LESO 2

Kana ntangu ikele--Kulonga mikanda ya
Bible : Tala bangindu na nsuka ya mukanda yai.

Leso 3. Muntu ya kuyidikila Yesu nzila kwisaka.

Leso yai na nkufi : Yoane butukaka ti Papa Zakaria kumisaka Nzambi sambu yandi bakisaka nde mwana yina ta yidikila Yesu nzila.

Luka 1 : 57-79

I. Preparatio ya moniteur

Kikuma ya lesu yai :

Beto yamba Yesu na kiese ti beto sala ngolo sambu bantu ya nkaka vandaka na mpila kuyamba Yandi mpi.

Verse ya lumbu yai :

(Papa Zakaria ke tuba sambu na mwana na yandi Yoane) Nge mwana na mono,/ zina na nge ta vanda/ profete ya Nzambi-Mpungu,/ Sambu nge ta kwenda na ntwala ya Mfumu,/ sambu na kuyidika banzila na Yandi./ Luka 1 :76

Bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesu yai :

Kwenda Nord, Kwenda Sude
Mbote Bo Yonso Zaba
Yangalala, Bantu Yonso !

II. Revisio

Kulanda devoir ya mposo me luta :

Na mposo me luta, beto pesaka beno bakristo devoir kumisa Yesu mingi na mposo yai, sambu Yandi me lunga. Nani kumisaka Yandi kuluta ?

↑ Kubambuka lesu ya mposo me luta :

- † Beto me mona nde wanzio Gabriele me songa bantu zole nde bo ta buta. Bo nani ? (Zakaria, yina yandi ti nkento na yandi Elisabeti, bo ta buta ata bo me nuna. Ti Maria, ya me buta Mesia, ata yandi me zaba bakala ntete ve.)
- † Beto me mona nde mwana ya Elisabeti vandaka na kiese na divumu ntangu Maria kotaka nzo na bo ti mwana Yesu na divumu na yandi. Nki yandi salaka ? (Yandi vandaka kunikana na kiese na kati ya

divumu.)

III. Kulonga lesu yai

>> Kuyantika lesu :

Mbala mingi, kana mfumu ya nene to president ya nsi ke zola kuvisiter sika ya nkaka, yandi ta tinda bantu na ntwala na yandi. Bo ta yidika mambu yonso sambu na kukwisa ya mfumu yina. Bo ta yidika mambu sambu bantu yamba yandi na mpila ya kulunga nene na yandi.

Ntangu Nzambi zolaka kutindila beto Mwana na Yandi, Yandi yidikaka muntu speciale sambu yandi yidika nzila. Muntu yina vandaka Yoane, ti beto kele kulanda kumona lubutuku na yandi.

Developpement (Banti ya malongi ya lesu yai na bandambu 3 :

3.1 Bantu yonso bakisaka nde Yoane ta vanda muntu ya nene sambu na mpila yandi butukaka. Luka 1 :57-66

Tangila bana :

57 Elisabeti ... butaka mwana ya bakala.

58 Bantu ... (ya) bwala...ti bampangi na yandi...bo monaka kiese mingi ti yandi.

59 Ntangu mwana lungisaka mposo mosi, bo kwisaka sambu na kuzengisa yandi. Bo zolaka kupesa yandi zina ya tata na yandi Zakaria,

60 kansi mama na yandi nde : « Ve. Zina na yandi fweti vanda Yoane. »

61 Bo nde : « Kansi na fami na nge, ata muntu mosi ve ka na zina yina. »

62 Ntangu yai, bo yulaka tata na yandi na bidimbu sambu na kuzaba kana nki zina yandi zolaka ...

63 Zakaria ... sonikaka nde : « Zina na yandi Yoane. » Bantu yonso yitukaka.

64 Kaka na ntangu yo yina mpenza, Zakaria zabaka kutuba diaka, ebuna yandi yantikaka kupesa Nzambi lukumu.

65 Boma simbaka bantu ya bwala na bo. Bo vandaka kutuba mambu yina na ndambu yonso ya bandumba ya Yudea.

66 Bantu yonso yina waka mambu yina, bo vandaka ...kutuba nde : « Mwana yai vanda nani ? » ...

? Yula bana :

Niveau prescolaire—

- ? Zina ya mwana ya Elisabeti nani ?
(Yoane)

Niveau primaire—

- ? Bampani yindulaka kupesa yandi zina ya tata na yandi Zakaria. Nani ke bambuka sambu na nki zina na yandi fweti vanda Yoane ?
(Wanzio me songa bo zina yina.)

Niveau secondaire—

- ? Bambuka nde Nzambi kumisaka Zakaria baba sambu yandi kwikilaka ve ndinga ya wanzio nde bo ta buta ata bo me nuna. Nani bambuka, yandi ta vanda baba tii nki ntangu ?
(Ntangu Nzambi lungisa mambu ya Yandi me tuba. Ntangu yai yo me salama ti mpila Zakaria sonikaka nde zina na yandi Yoane, yo songaka nde ntangu yai, yandi kwikilaka yo. Ebuna Zakaria yantikaka kutuba diaka.)

Bana sala bageste :

Bana sala geste bonso bo kele Zakaria, ke sonika nde, “Zina na yandi Yoane.” Bo sonika ‘Yoane’ na diboko na mupepe. Na nima, bo simba munoko, bo yantika kutuba nde, “Zina na yandi Yoane!”

Bana yimba ti kina :

Mwana ya Elisabeti
Zina na yandi Yoane.

3.2 Zakaria kumisaka Nzambi mingi sambu yandi bakisaka nde mwana na yandi Yoane ta yidika nzila sambu na Mesia.

Luka 1 :67-79

Tangila bana :

67 Ntangu yai, tata na yandi Zakaria fulukaka na Mpeve ya Nzambi, yandi yantikaka kuzabisa bantu Nsangu ya Nzambi mutindu yai :

68-69 « Lukumu kuvanda na Mfumu Nzambi... Yandi me basisila beto Ngulusi ...na dikanda ya David...

70 Mutindu Yandi tubaka, katuka ntama, na munoko ya bapofete na Yandi :....

76 Nge mwana na mono, zina na nge ta vanda profete ya Nzambi-Mpungu, Sambu nge ta kwenda na ntwala ya Mfumu, sambu na kuyidika banzila na Yandi.

77 Mpi na kuzabisa bantu na Yandi nde, Ata bo salaka masumu, kansi Yandi ta lolula bo ; mpidina, Yandi ta gulusa bo.

78 Sambu Nzambi na beto ke wilaka bantu mawa.....

? Yula bana :

Niveau prescolaire—

- ? Mwana yai Yoane ta yidika nzila sambu na nani ?
(Yesu Mesia)

Niveau primaire—

- ? Zakaria vandaka na kiese sambu mwana na yandi Yoane ta vanda profete ya nani ?
(Nzambi-Mpungu)
- ? Yandi vandaka na kiese nde ata bo me sala masumu, Nzambi ta sala nki ?
(Yandi ta lolula bo.)

Niveau secondaire—

- ? Zakaria monaka nde Nzambi songaka nani mambu yai na ntwala ?
(Bapofete na Yandi)

Bana sala bageste :

Bana nangula maboko, bo sala bageste bonso bo ke kumisa Nzambi mingi.

Bana yimba ti kina :

Papa Zakaria
Kumisaka Nzambi ngolo
Mwana na yandi, Yoane
Ta yidika nzila ya Mesia.

3.3 Nzambi lundaka Yoane na nseke tii ntangu lungaka na yandi kulonga ti kusonga Mesia. Luka 1 :80

Tangila bana :

80 Mwana yango vandaka kukula, ntima na yandi mpi vandaka kwisa kikesa. Yandi vandaka kuzinga na kati ya nseke tii na kilumbu yina ya yandi kwisaka kumonika na meso ya bantu ya Israele.

? Yula bana :

Niveau prescolaire—

- ? Mwana Yoane vandaka kuyela na kati ya nzo ya nene, to na kati ya nseke ?
(Na kati ya nseke)

Niveau primaire—

- ? Mwana Yoane vandaka na nseke tii na nki ntangu ?
(Ntangu yandi kwisaka kumonika na meso ya bantu ya Israele, to ntangu yandi yantikaka kisalu na yandi ya kusonga Mesia.)

Niveau secondaire—

- ? Sambu na nki nge banza Yoane vandaka na nseke tii ntangu yandi yantikaka kisalu na yandi ?
[Moniteur, kuwa mabanza ya bantu. Mbala ya nkaka Nzambi zolaka yandi kubaka atasio ve tii ntangu yandi ta songa Mesia, sambu Mesia kubaka atasio yonso.]

Bana sala bageste :

Bana sala bageste bonso bo ke tambula na nseke na nsi ya ntangu ya tiya.

Bana yimba ti kina :

Yoane kwendaka
Kukula na nseke.
Tii lumbu yandi
Ta songa Mesia !

>\< Kumanisa lesa:

Bana, beto bakisa nde kukwisa ya Yesu Mwana ya Nzambi vandaka mambu ya nene-nene-nene na meso ya Nzambi. Yo yina, Yandi tindaka Yoane na ntwala, kaka sambu na kukangula Yandi nzila. Kana kukwisa ya Yesu vandaka mambu ya nene mutindu yina, yo ke lomba nde beto yamba Yandi na kiese yonso, mpi nde beto tula ngolo sambu bantu ya nkaka mpi vanda na mpila kuyamba Yandi.

Devoir sambu na bakristo :

Devoir mono ke pesa beno bakristo, yo yai :
Mposo yai, samba Nzambi nde bantu ya konso tribu to dikanda na nsi ya Congo, bo yonso kuwa ti bo yonso yamba nsangu ya mbote.

Verse ya bubu yai :

(Papa Zakaria ke tuba sambu na mwana na yandi Yoane) Nge mwana na mono,/ zina na nge ta vanda/ profete ya Nzambi-Mpungu,/ Sambu nge ta kwenda na ntwala ya Mfumu,/ sambu na kuyidika banzila na Yandi./ Luka 1 :76

Bana yimba nkunga :

Bana yimba mosi ya bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesa yai.

Kubinga bana na Yesu :

Keti nge zaba nde nge me yamba Yesu, nge mosi ?
Kana nge zaba yo ve, nge lenda yamba Yandi bubuyai. Beto ta vanda na kiese kusadisa nge kana nge ta kaka bikala na nima ya ecodim.

==NSUKA YA LESO 3

Kana ntangu ikele--Kulonga mikanda ya Bible : Bangindu kele na nsuka ya mukanda yai.

Leso 4. Wanzio songaka Yozefi.

Leso ya Nkufi : Wanzio songaka Yozefi nde Maria ta buta Yesu Mesia.

Matayo 1 :18-21

I. Preparatio ya moniteur

Kikuma ya lesa yai :

Beto ndima nde lukanu ya Nzambi kele mbote, ata beto bakisa yo ve, ata yo monika bonso mpasi.

Verse ya lumbu yai :

Masonga na Nge/ ta vandaka tii kuna,/ Bansiku na Nge/ kele kaka ya kieleka/ ntangu yonso./ Bankunga 119 :142

Bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesa yai :

Bible Kieleka
Mfumu Zaba Nzila na Mono
O, Bible Kele Kieleka

II. Revisio

Kulanda devoir ya mposo me luta :

Na mposo me luta, beto pesaka beno devoir kusamba nde konso tribu, konso dikanda na Congo ya mvimba, bo yonso kuwa nsangu ya mbote ya Yesu. Na ta twadisa beto na bisambu sesepiyai sambu na mambu yina ? *[Moniteur, mwana mosi lenda samba mutindu yina.]*

Kubambuka lesa ya mposo me luta :

- † Beto me mona nde Nzambi yidikaka muntu mosi kukwenda na ntwala ya Yesu, kuyidikila Yandi nzila. Yandi nani ? (Yoane)
- † Nki mutindu Yoane songaka kiese nde Mesis me kwisa kaka na divumu ya mama ? (Ntangu Maria kwisaka, mwana Yesu na divumu na yandi, mwana Yoane vandaka kunikana na kiese na divumu ya mama Elisabeti.)

III. Kulonga lesa yai

>> Kuyantika lesa :

Wanzio kwisaka na Maria kusonga yandi nde yandi ta buta Mvulusi. Ata yandi me zaba bakala ve, Mpeve ya Nzambi ta sala yo. Kansi probleme mosi vandaka. Probleme ya ngolo. Maria vandaka dezia na fiancé, Yozefi. Bo me vukana ntete ve, yo yina, yandi ta zaba mbala mosi nde mwana ya Maria kele divumu na yandi ve. Mambu ya mpasi ! Nki bo ta sala ? Beto vandaka na mukanda ya Luka, kansi ntangu yai beto kwenda na mukanda ya Matayo, kapu ya ntete.

Developpement (Banti ya malongi ya lesa yai na bandambu 4 :

4.1 Yo monikaka nde Maria vandaka na divumu ya Mpeve ya Nzambi. Matayo 1 :18

Tangila bana :

18 Yesu Kristo butukaka mpidiyai : mama na yandi Maria vandaka nkento ya Yozefi, kansi ntangu bo vandaka me kwela ntete ve, Maria monaka nde yandi ke na divumu ya Mpeve ya Nzambi.

Yula bana :

Niveau prescolaire—

- ? Mama ya Yesu nani ? (Maria)
- ? Yandi zolaka kwela nani ? (Yozefi)
- ? Mpeve ya Nani pesaka Maria divumu ? (Nzambi)

Niveau primaire—

- ? Divumu ya Maria monikaka na ntwala to na nima yandi me kwela Yozefi ? (Na ntwala)
- ? Yai vandaka divumu ya nani ? (Mpeve ya Nzambi)

Niveau secondaire—

- ? Ntangu yai, nani zaba nde Mwana ya Maria kele Mesia, Mwana-Nzambi ? (Maria yandi mosi, Zakaria ti Elisabeti, ti mwana ya Elisabeti kaka na divumu na yandi.)

- ? Nani muntu ya mfunu ke zaba ntete ve ?
(Yozefi, fiancé ya Maria)

Bana sala bageste :

Bana bankento tula diboko na divumu, bo simba yo bonso bo zaba bo kele na divumu.

Bana yimba ti kina :

Maria vandaka na divumu
Ya Mpeve ya Nzambi.
Yo vandaka divumu ya muntu ve,
Kansi ya Mpeve ya Nzambi.

4.2 Yozefi yindulaka nki mpila ya luzitu kuzenga lukanu ya kukwela Maria. Matayo 1 :19

Tangila bana :

19 Bakala na yandi Yozefi vandaka muntu mosi ya mbote. Kansi yandi zolaka ve kumonisa Maria nsoni na meso ya bantú. Yo yina yandi tubaka na ntima na yandi nde : “Mono fweti bikisa yandi na kinsweki.”

Yula bana :

Niveau prescolaire—

- ? Yozefi vandaka muntu ya mbote to ya mbi ?
(Ya mbote)

Niveau primaire—

- ? Ntangu Yozefi monaka Maria vandaka na divumu, yandi yindulaka kusala nki ?
(Kubikisa yandi na kinsweki)

Niveau secondaire—

- ? Sambu na nki Yozefi yindulaka kubikisa Maria na kinsweki ?
(Sambu na kumonisa yandi nsoni ve.)

Bana sala bageste :

Bana babakala songa geste kusonga nde bo ke yindula mambu mosi ya ke pesa mpasi na ntima.

Bana yimba ti kina :

Yozefi yindulaka

Kubikisa Maria.
Yandi zabaka mbote
Yai divumu na yandi ve.

4.3 Wanzio kwisaka na Yozefi na ndosi, ti songaka yandi nde Mwana yai vandaka Mesia ya Nzambi. Matayo 1 :20-21

Tangila bana :

20 Ntangu Yozefi vandaka kuyindula mambu yina, wanzio mosi ya Mfumu Nzambi kwisaka kumonika na yandi na ndosi. Wanzio tubilaka yandi nde : Yozefi, muntu ya dikanda ya Davidi, kuwa boma ve na kukotisa Maria na nzo na nge. Sambu Mwana na yandi me katuka na Mpeve ya Nzambi.

21 Yandi ta buta mwana-bakala. Nge ta pesa Yandi zina Yesu, sambu Yandi muntu ta katula bantú na masumu na bo.

Yula bana :

Niveau prescolaire—

- ? Yozefi monaka nki ?
(Wanzio ya Nzambi)
- ? Wanzio pesaka Mwana nki zina ?
(Yesu)

Niveau primaire—

- ? Wanzio tubaka nde divumu ya Maria me katuka na wapi ?
(Na Mpeve ya Nzambi)
- ? Bo fweti binga Yandi Yesu sambu Yandi ta sala nki ?
(Katula bantu na masumu na bo)

Niveau secondaire—

- ? Yozefi vanda na boma kusala nki ?
(Kubaka Maria na nzo bonso nkento na yandi)

Bana sala bageste :

Bo sala bageste bonso bo kele wanzio ke kwisa na Yozefi.

Bana yimba ti kina :

Yozefi, o Yozefi
Kuwa boma ve.
Mwana ya Maria
Kele Mwana-Nzambi !

4.4 Yozefi lemfukaka na wanzio. Yandi kwelaka Maria, kansi zabaka yandi bonso bakala na yandi ve, tii na nima ya lubutuku ya Yesu. Matayo 1 :22-25

Tangila bana :

22 Mambu yina yonso kubwaka sambu na kulungisa mambu yina ya Mfumu Nzambi songaka profete na kutuba nde :

23 ‘Mwana-nkento yina me zabaka ntete bakala ve ta baka divumu, yandi ta buta Mwana-bakala. Bo ta pesa yandi zina “Emmanuele” (disongidila nde Nzambi kele na beto).’

24 Ntangu Yozefi telamaka na mpongi, yandi salaka mambu yina ya wanzio ya Mfumu songaka yandi ya kusala, yandi kotisaka Maria na nzo na yandi na kuvanda nkento na yandi.

25 Kansi Yozefi zabaka Maria ve tii kuna yandi butaka mwana ya bakala. Yozefi pesaka yandi zina: Yesu.

? Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Keti Yozefi bakaka Maria na nzo na yandi, to ve ?
(Ee, yandi bakaka Maria na nzo.)

Niveau primaire—

? Nani me songa na ntwala nde mambu yai fweti salama ?
(Profete ya Nzambi. Yai vandaka profete Yezaya, ya zingaka kiteso ya bamvula 600 na ntwala ya Yesu.)

? Nki zina ya nkaka bantu ta binga Mwana ya Maria ?
(Emmanuele)

? Nki disongidila ya zina yina ?
(Nzambi kele na beto.)

Niveau secondaire—

? Yozefi salaka nki kulemfuka na ndinga ya wanzio ?
(Yandi kotisaka Maria na nzo. Yai ke songa mpi nde yandi ndimaka kuyamba Mwana na yandi.)

? Ata Maria vandaka na nzo, Yozefi lalaka ti yandi bonso nkento na yandi ntangu yina ve, kansi nki ntangu ?
(Kaka na nima yandi me buta Mwana Yesu.)

Bana sala bageste :

Bana songa luse ti geste ya ngemba sambu bo me ndima lukanu ya Nzambi.

Bana yimba ti kina :

Yozefi ndimaka
Lukanu ya Nzambi.

>|< Kumanisa lesa:

Lukanu ya Nzambi vandaka mpasi sambu na Yozefi. Yandi zabaka ve nki bantu ta tuba. Kansi wanzio me songa yandi nde yai vandaka lukanu ya Nzambi. Yo vandaka mpasi sambu na Yozefi ti Maria mpi, kansi mbote sambu na beto. Mbote MINGI sambu na beto. Maria butaka Mvulusi ya kangulaka nzila beto kukwenda na bwala ya Nzambi. Lukanu ya Nzambi lenda monika mpasi, kansi yo kele konso ntangu mbote.

Devoir sambu na bakristo :

Beno bakristo, devoir mono ke pesa beno mposo yai kele kundima na ntima na beno yonso nde lukanu ya Nzambi sambu na nge kele konso ntangu mbote. Kanga ntima na mpasi ti tula Yandi ntima nde Yandi ke sala mambu mosi ya mbote.

Verse ya bubu yai :

Masonga na Nge/ ta vandaka tii kuna,/ Bansiku na Nge/ kele kaka ya kieleka/ ntangu yonso./ Bankunga 119 :142

Bana tuba yo mbala tatu. Na nima, kabisa bana na bandambu zole ti sala competisio.

Bana yimba nkunga :

Bana yimba mosi ya bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesa yai.

 Kubinga bana na Yesu :

Yesu kwisaka sambu na kukatula bantu na masumu na bo. Keti Yandi ke katula masumu na nge ? Keti nge bambuka nki ntangu Yandi salaka yo ? Kana keti-keti kele na ntima, beto ta vanda na kiese kusolula ti nge ti kusadisa kubinga Yesu sambu Yandi katula masumu na nge bubu yai. Kwisa na beto na nima ya ecodim kana nge ke sosa lusadisu na mambu yina.

==NSUKA YA LESO 4

 Kana ntangu ikele--Kulonga mikanda ya

Bible : Bangindu kele na nsuka ya mukanda yai.

Leso 5. Lubutuku ya Yesu

Leso na Nkufi : Yozefi ti Maria kwendaka na Betlehemu sambu na kusonika bazina na bo, sambu na mpaku ya Roma. Kuna, bo monaka ve sika ya nkaka kulala, yo yina, Yesu butukaka na nzo ya bambisi.

Luka 2:1-7

I. Preparatio ya moniteur

Kikuma ya lesu yai :

Beto yidikila Yesu kisika na ntima ti na luzingu na beto.

Verse ya lumbu yai :

...bantu ya nkaka yambaka Yandi, / bo ndimaka Yandi mpi na ntima na bo. / Ebuna Yandi pesaka bo kiyeka / na kukituka bana ya Nzambi. / Yoane 1:12

Bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesu yai :

Na Mbeto ya Nsukami
Yangalala, Bantu Yonso !

II. Revisio

Kulanda devoir ya mposo me luta :

Na mposo me luta, beto pesaka beno devoir kundima konso ntangu nde lukanu ya Nzambi sambu na nge kele mbote. Nani mekaka kusala yo ? Matondo na beno ya ke meka na badevoir.

Kubambuka lesu ya mposo me luta :

Beto me mona mpila Nzambi tindaka wanzio na Yandi na Maria, ti na Yozefi kusonga bo nki mwana yai ta vanda Mwana ya Nzambi. Yozefi me ndima, Yandi me baka Maria na nzo kuvanda nkento na Yandi, kansi bo me lala ntete ve bonso bakala ti nkento.

III. Kulonga lesu yai

>> Kuyantika lesu :

Ntangu yai, bo me baka ndinga ya leta. Bantu yonso fweti vutuka na bwala ya tata ya fami. Kuna, bo fweti sonika zina sambu na kupesa mpaku na

leta. Divumu ya Maria me vimba, me kuma nene, kansi bo fweti sala vwayze kaka.

Developpement (Banti ya malongi ya lesu yai na bandambu 3 :

5.1 Yozefi na Maria kwendaka kusonika bazina na bo sambu na mpaku ya Roma, bonso leta lombaka.

Tangila bana :

1 Na ntangu yina ...ntotila ya nene ya kimfumu ya Roma, songaka nde bantu yonso na bansi yonso ya kimfumu na yandi, bo fweti sonikisa bazina na bo.

...3 Bantu yonso vandaka kwenda kusonikisa bazina na bo, konso muntu na bwala na yandi.

4 Yozefi mpi katukaka na bwala Nazareti na ntoto ya Galilea, yandi kwendaka na bwala ya Mfumu Davidi, zina na yo Betelemi, na ntoto ya Yudea, sambu yandi vandaka muntu ya dikanda ya Davidi.

5a Bo kwendaka kusonikisa bazina na bo ti fiancé na yandi Maria.

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Nani kwendaka na vwayze ?
(Yozefi ti Maria)

Niveau primaire—

? Bo fweti vutuka na nki bwala ?
(Bwala sika tata me butuka. Sambu na bo, bo fweti vutuka na Betlehemu.)

? Bo bingaka Betlehemu mpi nki ?
(Bwala ya Davidi, sambu mfumu ya nene Davidi butamaka kuna.)

? Yozefi vandaka muntu ya dikanda ya nani ?
(Davidi.)

Niveau secondaire—

Yozefi vandaka kuzinga nzo mosi ti Maria, bo me sala makwela na bo. Sambu na nki yo ke tuba nde yandi kwendaka ti fiancé na yandi ?

(Sambu bo me vukana ntete ve to bo me lala ntete ve bonso bakala ti nkento.)

Bana sala bageste :

Bana sala bageste bonso bo ke tambula na vwayaze ya nda, bo me lemba.

Bana yimba ti kina :

Yozefi ti Maria
kwendaka na Betlehemu.
Sambu na kulemfuka
Na nsiku ya leta.

5.2 Ntangu bo vandaka kuna na Betlehemu, ntangu lungaka ti Maria butaka Yesu.**Tangila bana :**

5b Maria vandaka na divumu,

6 ebuna ntangu bo vandaka kuna, kilumbu na yandi ya kubuta kulungaka.

7a Yandi butaka mwana ya bakala, mwana na yandi ya ntete. Yandi kangisaka mwana na bilele.

? Yula bana :**Niveau prescolaire—**

? Marie butaka nki—mwana ya nkento to ya bakala ?
(Bakala, bonso wanzio songaka bo.)

Niveau primaire—

? Bo kangisaka mwana na nki ?
(Bilele)

Niveau secondaire—

? « Mwana ya ntete » zola tuba nde na nima, bana ya nkaka butamaka. Yai zola tuba nki ?
(Yesu vandaka na baleki ya Yozefi ti Maria butaka na nima na Yandi.)

Bana sala bageste :

Bana sala bageste bonso bo ke kangisa mwana na lele.

Bana yimba ti kina :

Bana yimba ndambu ya nkunga mosi ya kwenda nzila mosi ti leso yai.

5.3 Yesu butamaka na nzo ya bambisi sambu bo zwaka ve kisika na nzo ya banzenza.**Tangila bana :**

7b Yandi tulaka yandi na kima ya bambisi vandaka tudila madia na bo, sambu bo zwaka kisika ve na nzo ya banzenza.

? Yula bana :**Niveau prescolaire—**

? Yesu butamaka na nki nzo ?
(Nzo ya bambisi)

Niveau primaire—

? Nki vandaka mbeto ya Yesu ?
(Kima ya bambisi vandaka kudila madia na bo.)

? Sambu na nki bo lalaka na nzo ya bambisi ?
(Sambu bo zwaka sika ve na nzo ya banzenza)

Niveau secondaire—

? Kana bantu zabaka Yesu vandaka nani, keti nge banza bo zolaka kupesa Yandi sika ya mbote ?
[Moniteur, kuwa mabanza ya bana.]

Bana sala bageste :

Bana sala bageste bonso bo ke buya Yozefi na Maria na nzo ya banzenza. Bo sala bonso bo ke kota na nzo ya bambisi, bo kuwa kudila ya bambisi.

Bana yimba ti kina :

Bana yimba “Yangalala, Bantu Yonso » to nkunga ya nkaka ya kwenda nzila mosi ti leso yai.

>\< Kumanisa leso:

Nzo ya banzenza vandaka kufuluka. Sika monikaka ve kuna sambu na Yesu kubutuka. O, bo zabaka ve nde bo me buya kuyamba Mfumu ya Bamfumu Yonso, Mwana ya Nzambi. O, mawa na bo. Keti beto kele na sika sambu na Yesu? Keti beto ta yidikila Yandi kisika na ntima ti na luzingu na beto ?

Devoir sambu na bakristo :

Devoir mono ke pesa beno bakristo na mposo yai, beno yindula na nki parti ya luzingu na beno, beno ke pesa Yesu sika ve. Beno lomba pardo, beno yamba Yandi na luzingu na beno yonso.

Verse ya bubu yai :

...bantu ya nkaka yambaka Yandi,/ bo ndimaka Yandi mpi na ntima na bo./ Ebuna Yandi pesaka bo kiyeka/ na kukituka bana ya Nzambi./ Yoane 1:12

Bana tuba verse ndambu-ndambu na nima ya nge, moniteur. Bo tuba yo mbala zole, na mbala ya tatu bo nangula diboko konso ntangu bo kuwa nding « Yandi. » Na mbala ya iya ti ya tanu bo sala bageste sambu na bandinga 'yambaka', 'ndimaka,' 'pesaka.' Na mbala ya nsuka, nge tuba phrase mosi ti bana tuba phrase ya ke landa yo.

Bana yimba nkunga :

Bana yimba diaka mosi ya bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesa yai.

Kubinga bana na Yesu :

Mbala ya nkaka nge me wa zina yai "Yesu," kansi nge me yamba Yandi na ntima na nge ntete ve. Yandi me kitula nge ntete ve mwana ya Nzambi. O, mawa na nge ! Kansi nsangu ya mbote ! Yesu me yilama dezia kuyamba nge na fami ya Nzambi, kaka na ntangu ya nge ta yamba Yandi. Kana nge zola beto kusadisa nge kuyamba Yesu, nge lenda bikala na nima ya ecodim. Kaka songa beto, « Mono zola ndima Yesu. » O, kiese ya mingi kana nge ta yamba Yandi bubu yai.

==NSUKA YA LESO 5**Kana ntangu ikele--Kulonga mikanda ya**

Bible : Bangindu keke na nsuka ya mukanda yai.

Leso 6. Bamvungi sambilaka Yesu

Leso na nkufi : Wanzio songaka bamvungi nde Mesia me butuka. Yo yina, bo kwisaka kumona Yandi.

Luka 2 :8-20

I. Preparatio ya moniteur

Kikuma ya lesu yai :

Beto zabisa bantu ya nkaka nsangu ya mbote ya Yesu.

Verse ya lumbu yai :

Kansi wanzio tubilaka bo nde:/ “Beno kuwa boma ve,/ sambu mono me kwisa kuzabisa beno nsangu ya mbote/ yina ta pesa kiese mingi na bantu yonso./ Na mpimpa yai,/ bo me butila beno Ngulusi/ na bwala ya Davidi./ Yandi keke Kristo, Mfumu na beno./ Luka 2 :10-11

Bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesu yai :

Mbote Bo Yonso Zaba
Kwenda Nord, Kwenda Sud
Yangalala, Bantu Yonso

II. Revisio

Kulanda devoir ya mposo me luta :

Devoir ya beto pesaka beno bakristo na mposo me luta, kupesa Yesu sika na konso parti ya luzingu na nge. Nani ta songa beto nki mutindu yandi salaka yo na mposo me luta ?

Kubambuka lesu ya mposo me luta :

Beto sala nsaka kubambuka lesu ya mposo me luta. Mono ta tuba lesu na nkufi, ti kana mono songa nge diboko, nge ta tesa kuyika ndinga mosi ya ta manisa fraze yina.

Beto me mona nde Yozefi ti Maria kwendaka na Betlehemu sambu na kusonika bazina na bo na mambu ya _____ (mpaku to leta). Kuna, bo zwaka ve kisika na _____ (nzo ya banzenza).

Yo yina, Yesu butukaka na _____ (nzo ya bambisi.)

III. Kulonga lesu yai

>> Kuyantika lesu :

Ntangu Yesu kwisaka, bo pesaka ve annonce na bwala. Bo bulaka ve bangoma. Bo kwisaka ve kukina. Kansi Nzambi zolaka nde bantu kuzaba nde Mvulusi me kwisa. Yandi pesaka bantu ya nkaka annonce ya kitoko ti ya kuyituka.

Developpement (Banti ya malongi ya lesu yai na bandambu 4 :

6.1 Wanzio songaka bangungudi nde Mvulusi me butuka. Luka 2 :8-12

Tangila bana :

8 Na ndambu yina, kuvandaka na bantu ya nkaka vandaka bangungudi ya mameme. Bo vandaka kusala na mpimpa na nseke sambu na kutala mameme na bo.

9 Wanzio ya Mfumu Nzambi kwisaka kumonika na bo. Mwini ya Mfumu pelaka, yo ziungaka bo, ebuna boma ya nene simbaka bo.

10 Kansi wanzio tubilaka bo nde : “Beno kuwa boma ve, sambu mono me kwisa kuzabisa beno nsangu ya mbote yina ta pesa kiese mingi na bantu yonso.

11 Na mpimpa yai, bo me butila beno Ngulusi na bwala ya Davidi. Yandi keke Kristo, Mfumu na beno.

12 Beno ta zaba Yandi mutindu yai :beno ta mona mwana ya mpa ya bo me kangisa na bilele ; yandi me lala na kima yina ya bambisi ke dilaka madia na bo. »

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Bangungudi monaka nki ?
(Wanzio ya Nzambi)

Niveau primaire—

? Wanzio pesaka bo nsangu nde nani me butuka ?
(Ngulusi, Mfumu na bo)

Niveau secondaire—

? Sambu na nki nge banza wanzio tubaka nde nsangu yina ta pesa kiese na bantu yonso ? (Sambu Yesu kwisaka sambu na kugulusa bo yonso)

Bana sala bageste :

Bana sala bageste bonso bo kele bawanzio.

Bana yimba ti kina :

Wanzio songaka bangungudi
Nsangu ya Kiese !

Mesia me butuka !
Nsangu ya Kiese !

6.2 Bawanzio mingi monikaka kupesa lukumu na Nzambi. Luka 2 :13-14

Tangila bana :

13 Na kintulumunika, ndonga ya nene ya bawanzio ya zulu kwisaka kuvukana na wanzio yina kumaka ntete. Ntangu bo vandaka kutuba, bo vandaka kupesa Nzambi lukumu nde :

14 « Lukumu kele na Nzambi kuna na zulu, Ngemba kele awa na nsi-ntoto na kati ya bantu yina ya Yandi ke ndimaka. »

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Bawanzio ya nkaka kwisaka fioti to mingi ? (Mingi)

Niveau primaire—

? Bawanzio tubaka nki ? (Lukumu na Nzambi)

Niveau secondaire—

? Bawanzio tubaka mpi nde « *Ngemba kele awa na nsi-ntoto na kati ya bantu yina ya Yandi ke ndimaka.* » Keti yai zola tuba nde Nzambi ke buyaka bantu ya nkaka ? (Ikele ve. Yesu me tuba nde 'konso muntu ya

kwisa na Mono, Mono ta buya yandi ve' [Yoane 67b]. Yesu ke ndimaka bo ya ndima Yandi.

Bana sala bageste :

Bana diaka sala bonso bo kele bawanzio. Bo tuba nde, «Lukumu na Nzambi- e ! Ngemba na bantu- e ! »

Bana yimba ti kina :

Kuwa! Bawanzio ke yimba!
Nkembo na Mwana-Nzambi.

6.3 Bo monaka Yesu na sika ya vandaka kulala. Luka 2 :15-16

Tangila bana :

15 Ntangu bawanzio bikisaka bo sambu na kuvutuku na zulu, bangungudi yina tubanaka nde : « Beto kwendeno na Betlehemu sambu na kutala mambu yina me bwa kuna, mutindu Mfumu Nzambi me zabisa bo.

16 Bo kwendaka nswalu mpenza, ebuna bo kwisaka kumona Maria, Yozefi ti mwana ; mwana me lala na kima yina ya bambisi vandaka kudila madia na bo.

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Na nima bawanzio kwendaka, bangungudi zolaka kukwenda kumona Mwana Yesu, to bo zolaka ve ? (Bo zolaka.)

Niveau primaire—

? Bo kwisaka ti bo monaka Yesu ke lala na nki? (Na kima ya bambisi ke dilaka madia na bo)

Niveau secondaire—

? Sambu na nki nge banza bo kwendaka nswalu? (Bo bakisaka nde yai vandaka mambu ya nene.)

Bana sala bageste :

Bana sala geste bonso bo ke tambula, ke kwisa kumona Mwana Yesu, bonso bo mona Yandi, bo yiutuka, bo mona kiese.

Bana yimba ti kina :

Kiese kumona Mwana-Nzambi !
Kiese kumona Mwana-Nzambi !

6.4 Bo zabisaka bantu ya nkaka, ti bo kumisaka Nzambi. Luka 2 :17-20**Tangila bana :**

17 Ntangu bo monaka mwana, bo zabisaka mambu yina ya wanzio tubilaka bo sambu na Mwana yina.

18 Bantu yonso yina waka mambu ya bo vandaka kutuba, bo yitukaka.

19 Kansi Maria vandaka kubumba mambu yai yonso, yandi vandaka kuyindula yo na ntima na yandi.

Yula bana :**Niveau prescolaire—**

? Keti bangungudi vandaka kaka pima na nima bo monaka Yesu ?
(Ikele ve. Bo zabisaka bantu mingi.)

Niveau primaire—

? Nki vandaka reaction ya bantu ntangu bangungudi zabisaka bo mambu yai ?
(Bo vandaka kuyituka.)

? Nki Maria salaka sambu na mambu yai yonso ya me luta ?
(Yandi vandaka kuyindula mambu yina na ntima na yandi.)

Niveau secondaire—

? Bangungudi vandaka bantu ya mbongo ve.
Sambu na nki nge banza bawanzio zabisaka bo mambu yai ntete?
[Moniteur, kuwa mabanza ya bana.]

Bana sala bageste :

Bana sala bageste bonso bo me mona Mesia, bo ke kwenda kusonga bantu ya nkaka na kikesa yonso.

Bana yimba ti kina :

Nkunga “Kwenda Nord, Kwenda Sud »

>|< Kumanisa lesso:

Ntangu bangungudi me mona nde Yesu Mesia me butuka, bo kwendaka nswalu kusonga bantu ya nkaka. Beto mpi, Nzambi zola beto kusonga bantu ya nkaka, sambu Yandi zola nde bantu yonso vanda na mpila kuyamba Mwana na Yandi sambu bo guluka.

Devoir sambu na bakristo :

Devoir beto ke pesa beno bakristo kele kukwenda kusonga bampangi na nge nde Yesu kele Mesia mpi Ngulusi. Keti nge lenda solula nsangu ya Yesu ti mpangi mosi mposo yai ?

Verse ya bubu yai :

Kansi wanzio tubilaka bo nde:/ “Beno kuwa boma ve,/ sambu mono me kwisa kuzabisa beno nsangu ya mbote/ yina ta pesa kiese mingi na bantu yonso./ Na mpimpa yai,/ bo me butila beno Ngulusi/ na bwala ya Davidi./ Yandi kele Kristo, Mfumu na beno./ Luka 2 :10-11

Bana tuba yo na ndambu-ndambu na nima na nge, fraze par fraze mbala zole. Na nima, bo tuba yo mbala iya diaka na bandinga ya nkaka—ngolo, pima, na zulu, na nsi, etc.

Bana yimba nkunga :

Bana yimba mosi ya bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesso yai.

Kubinga bana na Yesu :

Yesu kele Ngulusi. Nzambi tindaka Yandi na nsi ntoto yai sambu nge guluka. Kana nge me yamba Yandi ntete ve, keti nge ta yamba Yandi bubu? Nge lenda binga Yandi konso sika ya nge ikele, kansi

kana nge ke na mfunu ya lusadisu, beto kele awa sambu na nge. Kwisa songa beto na nima ya ecodime nde nge zola ndima Yandi.

==NSUKA YA LESO 6

Kana ntangu ikele--Kulonga mikanda ya

Bible : Bangindu kele na nsuka ya mukanda yai.

7. Bo nataka Bebe Yesu na Nzo-Nzambi

Leso na Nkufi : Yozefi ti Maria zengaka Mwana Yesu, bo pesaka Yandi zina. Baprofete Simeoni ti Anna kumisaka Nzambi sambu Mesia me kwisa.

Luka 2 :21-38

I. Preparatio ya moniteur

Kikuma ya lesu yai :

Beto zitisa Nzambi na kiese sambu Mesia me kwisa bonso Mwini na ntoto yai ya mpimpa.

Verse ya lumbu yai :

Yandi kele mwini/ yina ta songa bamimpani/ nzila na nge./ Luka 2 :32a

Nkunga ya kwenda nzila mosi ti lesu yai :

Mwini na Mono

II. Revisio

Kulanda devoir ya mposo me luta :

Devoir beto pesaka beno bakristo na mposo me luta, kusosa mpila kusonga muntu mosi nsangu ya Yesu. Nani me mona mpila kusolula ti muntu mosi ? Nani ta songa beto mpila yo lutaka ?

Kubambuka lesu ya mposo me luta :

Na mposo me luta, beto monaka nde bawanzio monikaka na bangungudi. Bo songaka bo nde Yesu Mesia Mvulusi me butuka. Bangungudi kwendaka nswalu kumona Yandi, sika Yandi vandaka kulala na nzo ya bambisi. Yo yitukaka ngolo, ebuna bo songaka bantu mingi mambu ya bo me mona.

III. Kulonga lesu yai

>> Kuyantika lesu :

Ntangu yai, bantu ya zaba nde Yesu Mesia me butuka kele nani ?

Ee, bangungudi ti bantu ya bo songaka. Maria ti Yozefi. Yoane-Baptiste zabaka Yesu dezia na divumu ya mama na Yandi, ti bibuti na yandi Zakaria ti Elizabeti. Ntangu yai beto ta mona mpila

ndambu bantu ya nkaka kwisaka kuzaba mambu yina mpi.

Developpement (Banti ya malongi ya lesu yai na bandambu 3 :

Tangila bana :

7.1 Yozefi ti Maria nataka Mwana Yesu na nzo Nzambi na mpila ya bansiku Nzambi me pesa bantu ya Israele.

21 Na nima ya mposo mosi, ntangu ...lungaka. Bo zengaka Yandi, ebuna bo pesaka Yandi zina : Yesu, zina yina ya wanzio songaka na Maria...

22 ebuna ntangu ya kudikatula na bansiku lungaka, mutindu mikanda ya bansiku ya Moize ke tuba. Bo nataka mwana na Yeruzalemi sambu na kusonga Yandi na Mfumu Nzambi...

24 Bo kwendaka mpi sambu na kupesa makabu yai, mutindu ke tuba Bansiku ya Mfumu Nzambi : bapizio zole...

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Bo nataka Yesu na nzo ya Nzambi, to na nzo ya leta ?
(Na nzo ya Nzambi)

Niveau primaire—

? Nani lenda songa mambu zole bo salaka na nzo ya Nzambi ?
(Bo pesaka Yesu zina, ti bo nataka makabu)

Niveau secondaire—

? Sambu na nki bo salaka mambu yai ?
(Sambu Nzambi pesaka mbuta na bo Moize bansiku nde bo fweti sala mutindu yina.)

Bana sala bageste :

Bana sala bonso bo ke simba mwana na maboko, ke tambula, ke nata yandi na nzo-Nzambi.

Bana yimba ti kina :

Bo nataka Yesu na nzo ya Nzambi
Bo pesaka Yandi zina,
Bo pesaka makabu.

7.2 Nzambi songaka profete Simeoni nde mwana Yesu vandaka Mesia. Ebuna yandi kumisaka Nzambi.

Tangila bana :

25 *Ebuna kuvandaka muntu mosi na Yeruzalemi, zina na yandi Simeoni... muntu mosi ya mbote ti ya kinzambi...Mpeve ya Nzambi vandaka na yandi.*

26 *Mpeve zabisaka yandi nde : « Nge ta fwa ve tii kuna nge ta mona Mesia yina ya Mfumu Nzambi me silaka. »*

27 *Mpeve ya Nzambi tindaka Simeoni na kwenda kukota na Nzo-Nzambi. Tata ti mama ya Mwana yina Yesu, bo nataka Yandi kuna sambu na kusadila Yandi mambu yina ya Bansiku vandaka kusonga.*

28 *Ebuna Simeoni bakaka mwana na maboko na yandi, yandi pesaka mersi na Nzambi, nde :*

29 *« Ntangu yai, Mfumu, mambu yina ya nge silaka mono me lunga...*

30-31 *Sambu mono me mona, na meso na mono mosi, Ngulusi...ya Nge me sola.*

32 *Yandi kele mwini yina ta songa bamimpani nzila na nge... »*

33 *Ebuna tata ti mama ya Yesu, bo vandaka kuyituka sambu na mambu yina ya Simeoni vandaka kutuba sambu na mwana na bo.*

34-35 *Simeoni sakumunaka bo. Yandi tubilaka Maria mama ya Yesu nde : « Nzambi me sola mwana yai... Ebuna nge mosi, mpasi ta tobula ntima na nge bonso mbele. »*

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Profete Simoni zabaka Mwana Yesu, to yandi zabaka Yandi ve ?

(Yandi zabaka Yandi. Nzambi songaka yandi nde Mesia, Yandi yai.)

Niveau primaire—

- ? Na kati ya nzo-Nzambi, nani muntu ya ntete kuzaba Yesu ?
(Simeoni, profete ya Nzambi ya me nuna mingi)
- ? Nzambi me songa Simeoni nde nki ta salama na ntwala yandi kufwa ?
(Yandi ta mona Mesia.)
- ? Simeoni tubaka nde Yesu vandaka nki ?
(Mwini ti Mesia)

Niveau secondaire—

- ? Nki mutindu Simeoni kwisaka kuvanda na nzo-Nzambi kaka na ntangu ya Yozefi ti Maria nataka mwana Yesu kuna ?
(Mpeve ya Nzambi tindaka yandi.)
- ? Nki nge banza disongidila ya bandinga ya Simeoni nde mpasi ta tobula ntima ya Maria bonso mbele ?
(Mpasi mingi na ntima na yandi ntangu yandi monaka Mwana na Yandi kumona mpasi na zulu ya kulunsi.)

Bana sala bageste :

Bana nangula maboko, bo kumisa Nzambi sambu Yandi tindilaka beto Yesu.

Bana yimba ti kina :

Mpeve ya Nzambi songaka Simeoni Mwana yai Yesu vandaka Mesia.

7.3 Nzambi songaka profete ya nkento Ana kiteso mosi mpi, ti yandi mpi kumisaka Nzambi.

Tangila bana :

36 *Kuvandaka mpi na nkento mosi, zina na yandi Ana...profete ya Nzambi...Yandi vandaka mununu...*

37 *ebuna, na nima ya lufwa ya bakala na yandi.... yandi vandaka konso ntangu na Nzo-Nzambi...kusadila Nzambi mpimpa ti mwini. Mbala mingi...yandi vandaka mpi kubuya kudia sambu na kusamba Yandi.*

38 Na ntangu yo yina kaka, Ana kwisaka kukuma, ebuna yandi yantikaka kupesa mersi na Nzambi. Yandi vandaka kutuba mambu ya mwana yina na bantu yonso yina vandaka kuingila nde Nzambi kugulusa bantu...

? Yula bana :

Niveau prescolaire—

- ? Profete ya zole kukwisa na nzo-Nzambi ti kuzaba Mwana Yesu, yandi vandaka nkento to bakala ?
(Nkento)
- ? Yandi vandaka jeune to mununi ?
(Mununi)

Niveau primaire—

- ? Zina ya muntu yai nani ?
(Ana)
- ? Yandi vandaka kusala nki na nzo-Nzambi ?
(Kusamba Nzambi na lombilu mingi)

Niveau secondaire—

- ? Ana salaka nki ntangu yandi monaka Mwana Yesu?
(Yandi pesaka Nzambi mersi.)
- ? Na nima, Ana songaka mambu yai na nani ?
(Na bantu ya nkaka ya vandaka kuingila Mesia.)

Bana sala bageste :

Bana sala bageste bonso bo ke kwenda na bantu ya nkaka kuzabisa bo na kiese nde bo me mona Mesia, yandi me kwisa.

Bana yimba ti kina :

Ana monaka kiese sambu Mesia me kwisa!

>\< Kumanisa lesa:

Bantu zole yai, Simeoni ti Ana, vandaka kuingila Mesia. Yo yina, Nzambi songaka bo ntangu Yandi me kwisa. O, bo vandaka kuyangalala ti kumona kiese ! Bo vandaka kumisa Nzambi sambu Mesia

me kwisa. Beto mpi fweti mona kiese mingi, beto fweti vutula Nzambi matondo na matondo sambu Yesu Mesia me kwisa.

Devoir sambu na bakristo :

Beno bakristo, devoir mono ke pesa beno, kumisa Nzambi konso lumbu sambu Yandi me tindila beto Mesia Yesu Kristo.

Verse ya bubu yai :

Verse na beto bubu yai kele ndambu na bandinga ya Simeoni tubaka sambu na Yesu:

Yandi kele mwini/ yina ta songa bamimpani/ nzila na nge./ Luka 2 :32a

Bo lenda tuba yo malembe-malembe na nima na nge mbala sambanu. Bo lenda tuba yo ya kuvanda ti maboko na zulu ya ntu, ya kutelama na dikulu mosi kaka, ya kubalula, na maboko kusimba nitu, etc. Na nima, bana tanu meka kutuba yo mosi-mosi, bana ya nkaka vanda bazuzi kana bo me tuba mbote.

Bana yimba nkunga :

Simeoni tubaka nde Yesu kele mwini ya ta songa bamimpani nzila ya Nzambi. Yo yina, bana yimba nkunga yai, "Mwini na Mono."

Kubinga bana na Yesu :

Simeoni ti Ana zabaka nde Yesu vandaka Mesia ya Nzambi me sila na beto, bantu. Bo yambaka Yandi na kiese. Keti nge mpi me yamba Yandi na kiese? Kana nge zaba ve kana nge me yamba Yesu Kristo, nge lenda zenga mambu yina bubuyai. Bikala na nima ya ecodime ti beto ta sadisa nge.

==Nsuka ya Leso 7

 Kana ntangu ikele--Kulonga mikanda ya Bible : Bangindu kele na nsuka ya mukanda yai.

8. Bandwenga ya Este kwisaka kusamba Yandi.

Leso na nkufi : Mbwetete monikaka na bandwenga, bo landaka yo, bo sambilaka Mwana Yesu ti pesaka Yandi makabu.

Matayo 2 :1-12

I. Preparatio ya moniteur

Kikuma ya lesa yai :

Beto sosa Yesu na ntima na beto yonso, beto samba Yandi sambu Yandi ke lunga kubaka bisambu.

Verse ya lumbu yai :

Bo kotaka na nzo,/ bo monaka Mwana yina, ti mama na Yandi, Maria. Ntangu yai, bo fukama, bo samba Yandi, bo kangula bamwa-sanduka na bo, bo pesa Yandi makabu... Matayo 2:11a

Bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesa yai :

Emmanuele
Mfumu ya Bamfumu Yonso
O Bwala ya Fioti, Betlehem

II. Revisio

Kulanda devoir ya mposo me luta :

Devoir beto pesaka beno bakristo ma mposo me luta vandaka kumisa Nzambi konso lumbu sambu Yandi me tindila beto Mesia na Yandi. Nani tulaka ngolo kusala yo ?

Kubambuka lesa ya mposo me luta :

Na bamposo me luta, beto me mona nde bangungudi monaka Mwana Yesu, bo kumisaka Yandi. Baprofete zole na Nzo-Nzambi, bo bakisaka nde Yesu vandaka Mesia, bo mpi kumisaka Nzambi. Bantu yai yonso vandaka bansukami, ti bo vandaka kuna na Betlehem.

III. Kulonga lesa yai

>> Kuyantika lesa :

Kansi Nzambi zola nde bantu yonso kuwa nsangu ya Mwana na Yandi. Bubuyai beto ta mona mpila

Yandi bendaka bantu ya kiyeka, bamfumu. Bantu ya bansi ya ntama. Luzolo na Yandi kele nene kusimba bantu na bansi yonso, bantu ya ta sosa Yandi.

Developpement (Banti ya malongi ya lesa yai na bandambu 5 :

8.1 Bandwenga katukaka na nsi ya Este, bo landaka mbwetete ya nataka bo na Yeruzalemi.

Tangila bana :

1 Yesu butukaka na bwala Betelemi, na ntoto ya Yudea, ntangu Erode vandaka ntotila. Na nima, bantu ya nkaka yina vandaka na kisalu na kuyindula bambwetete, bo katukaka na nsi mosi na ndambu ya Este, bo kwisa kuma na bwala Yerusalem.

2 Bo yulaka nde : “Wapi mwana yina me butuka sambu na kuvanda ntotila ya Bayuda ? Beto monaka mbwetete na yandi ntangu yo monikaka na ndambu ya Este, ebuna beto me kwisa sambu na kusamba yandi.”

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Bantu ya este, bo kwisaka na Yerusalemi kusala nki ?
(Kusosa ntotila ya Bayuda to kusamba Yandi)

Niveau primaire—

? Kisalu ya bantu yai vandaka kuyindula nki ?
(Bambwetete)
? Bo monaka nki ya twadisaka bo na Yerusalemi ?
(Mbwetete ya Mesia)
? Bo me kwisa na kusala nki ?
(Kusamba mwana mfumu ya me butuka)

Niveau secondaire—

? Profete Balami me songaka mambu yai ntama :
(Kutanga 24 :17) ...Mfumu mosi ke telama na kati ya Israele, Yandi ke basika bonso mbwetete, Yandi ke kwisa na kupela bonso mbwetete... Keti nge banza nde ntangu bantu ya Israele vandaka bampika na bansi na bo, bo

songaka bantu ya este nsilulu yai ? To, keti nge banza nde Nzambi Yandi mosi songaka bo disongidila ya mbwetete yai ?
[*Moniteur, kuwa mabanza ya bana.*]

Bana sala bageste :

Bana sala geste bonso bo ke tala na zulu kulonguka bambwetete. Na nima, bo sala bonso bo me mona mbwetete mosi ya mpa, ya kuyituka.

Bana yimba ti kina :

Bantu ya mayele na bansi ya este Monaka mbwetete ya kuyituka. Mbwetete kwendaka, ti bo landaka yo. Mbwetete kwendaka, ti bo landaka yo.

8.2 Ntotila Erode bingaka balongi ya Bible, bo songaka yandi nde Mesia fweti butuka na Betlehem.

Tangila bana :

3 Ntangu ntotila Erode waka mambu yina, yandi ti bantu yonso na Yeruzalemi, bo vandaka ntima na zulu.

4 Erode bingaka bambuta yonso ya banganga-Nzambi ti balongi yonso ya Bansiku. Yandi yulaka bo : “Mesia fweti butuka wapi ?

5 Bo vutulaka nde : ‘Na Betelemi, na ntoto ya Yudea, sambu profete (Mishe)sonikaka mpidiyai nde :

6 Nge bwala Betelemi, na ntoto ya Yudea, Ya kieleka, nge kele bwala mosi ya mfunu na kati ya babwala ya Yudea, Sambu mfumu yina ta basika na nge, Yandi ta nataka bantu na mono Israele.’ ”

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Mfumu Erode zolaka kuzaba nki—wapi Mesia ta kudia, to wapi Mesia ta butuka? (Wapi Mesia ta butuka)

Niveau primaire—

? Erode yulaka nani kestio yina ? (Banganga-Nzambi ti balongi ya Bansiku)
? Bo tubaka nde Mesia ta butuka wapi ? (Na Betlehem)

Niveau secondaire—

? Sambu na nki Erode bingaka balongi ya bansiku ? (Sambu bo bantu vandaka kulonguka Bible, ti yandi bakisaka nde yo fweti monika na kati ya Bible.)
? Balongi songaka Erode nde Mesia ta butuka na Betlehem sambu na nki ? (Sambu profete Mishe tubaka nde ata Betlehem vandaka bwala ya fioti, Mfumu ya nene Mesia ta basika na yo.)

Bana sala bageste :

Bana sadila maboko kusonga kidimbu ya bwala ya fioti Betlehem. Bo kangula maboko kusonga nde Mesia ta vand Mfumu ya nene.

Bana yimba ti kina :

O, bwala ya fioti Betlehem, Kuvanda na kiese Mfumu ya nene, Mesia Ta basika na nge kaka.

8.3 Erode lombaka bo kuvutuka kusonga yandi wapi kibeni Mesia kele.

Tangila bana :

7 Ebuna na mayele yonso, Erode bingaka bantu yina katukaka na ndambu ya Este. Bo zabisaka yandi ntangu mpenza ya mbwetete yina monikaka.

8 Ntangu yai, yandi tindaka bo na Betelemi. Yandi tubaka nde : “Beno kwenda kusosa mwana yina mbote-mbote. Kana beno me mona yandi, beno kwisa zabiso mono. Mpidina mono mpi, mono ta zaba kwenda kusamba yandi.”

? Yula bana :**Niveau prescolaire—**

- ? Mfumu Erode songaka bo kuvutuka na yandi, to kuvutuka ve ?
(Kuvutuka)

Niveau primaire—

- ? Sambu na nki Erode tubaka nde bo fweti vutuka na yandi ?
(Sambu yandi mpi kwisa kusamba mwana mfumu ya me butuka.)

Niveau secondaire—

- ? Ntangu bantu ya mayele ya Este basikaka, bo ke kwenda wapi ?
(Na Betlehem)

Bana sala bageste :

Bana sala geste ya ke songa, « Beno kwenda » ti geste ya ke songa nde, « Beno vutuka. »

Bana yimba ti kina :

Beno kwenda, sosa Mwana-Mfumu
Beno vutuka na mono, mono samba yandi mpi.
Mfumu Erode tubaka yo.

8.4 Mbwetete songaka bo nzila, bo kwisaka na nzo ya Yesu, bo sambaka Yandi.**Tangila bana :**

9 Ntangu bo waka mambu yina ya ntotila tubaka, bo simbaka nzila bo kwenda ka bo. Na nzila bo monaka mbwetete yina ya bo monaka ntete na ndambu ya Este. Yo vandaka kwenda na ntwala na bo, tii kuna yo kwisaka kutelama na zulu ya kisika yina vandaka mwana.

10 Ntangu bo monaka mbwetete yina, bo monaka kiese mingi mpenza.

11 Bo kotaka na nzo, bo monaka Mwana yina, ti mama na yandi, Maria. Ntangu yai, bo fukama, bo samba yandi, bo kangula bamwa-sanduka na bo, bo pesa yandi makabu yai: wolo ti bima ya manansi ti mire.

? Yula bana :**Niveau prescolaire—**

- ? Nki twadisaka bo na sika ya Mwana Yesu vandaka ?
(Mbwetete)

Niveau primaire—

- ? Ntangu bo kwisaka na Yesu, bo salaka nki?
(Bo sambaka Yandi, bo pesaka Yandi makabu.)

Niveau secondaire—

- ? Kusamba Muntu ke songa nde nge ndima Yandi kele nani ?
(Nzambi. Beto ke sambaka Nzambi kaka.)

Bana sala bageste :

Bana sala bageste bonso bo ke mona Mwana Yesu, bo ke samba Yandi, bo ke pesa Yandi makabu.

Bana yimba ti kina :

Bo fukama,
Bo samba Yandi.

8.5 Nzambi zabisaka bo na ndosi nde bo vutuka na Erode ve.**Tangila bana :**

12 Nzambi zabisaka bo na ndosi nde : “Beno vutuka na Erode ve.” Yo yina, bo vutukaka na nsi na bo na nzila ya nkaka.

? Yula bana :**Niveau prescolaire—**

- ? Nani zabisaka bo nde bo vutuka na Erode ve ?
(Nzambi Yandi mosi, na ndosi)

Niveau primaire—

- ? Bo vutukaka na nsi na bo nki mutindu ?
(Na nzila ya nkaka)

Niveau secondaire—

- ? Erode tubaka nde bo vutuka na yandi sambu yandi kwisa kusamba Mwana mpi. Keti beno

banza nde mabanza na yandi vandaka ya kieleka yo ?
(Ikele ve. Beto ta mona nki mambu ya mbi yandi salaka na mposo ke kwisa.)

Bana sala bageste :

Bana sala geste bonso Nzambi ke songa bo nde, Ve ! Bo vutuka ve na Erode. Yandi ke kanga bo nzila.

Bana yimba ti kina :

Nzambi songaka bo mbote
Bo vutuka na Erode ve.

>|< Kumanisa lesa:

Bantu ya nsi yai na Este bakisaka nde Nzambi me songa bo Mwana na Yandi, Mesia ya fweti kwisa. Bo sambaka Yandi, sambu Yandi kele lunga kubaka lukumu. Yandi bikisaka zulu sambu na kukwisa kugulusa beto. Beto samba Yandi na kieleka yonso.

Devoir sambu na bakristo :

Beno bana bakristo, devoir mono ke pesa beno kele yai: Konso lumbu na mposo yai, beno samba Yesu na lombilu na kieleka yonso. Pesa Yandi lukumu, sambu Yandi me lunga kubaka yo.

Verse ya bubu yai :

Bana tuba verse yai ndambu-ndambu na nima ya nge. Bo yika bageste. Bo tuba yo mbala sambanu.

11a Bo kotaka na nzo,/ bo monaka Mwana yina, ti mama na Yandi, Maria. Ntangu yai, bo fukama, bo samba Yandi, bo kangula bamwa-sanduka na bo, bo pesa Yandi makabu...

Bana yimba nkunga :

Bana yimba mosi ya bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesa yai.

Kubinga bana na Yesu :

Tala bantu yai salaka voyage ya nda kaka sambu na kukwisa na Yesu. Nge, nge fweti sala vwayaze ve. Nge fweti kaka kwikila na ntima, ebuna binga zina na Yandi na munoko. Kaka ndima nde nge kele muntu ya masumu, nge kele na mfunu na Yandi

kugulusa Nge. Kana nge ta ndima Yandi, Yandi ta ndima nge! Konso ntangu, kana nge ke na mfunu ya lusadisu na mambu yai, kaka bikala na nima ya ecodim sambu beto sadisa nge.

==Nsuka ya Leso 8

Kana ntangu ikele--Kulonga mikanda ya Bible : Bangindu kele na nsuka ya mukanda yai.

9. Nzambi bumbaka Mwana na Yandi.

Leso na Nkufi : Nzambi bumbaka Yesu na Ezipte sambu Erode na kimpala zolaka kufwa Yandi.

Matayo 2 :13-18

I. Preparatio ya moniteur

Kikuma ya lesu yai :

Kuzaba nde Nzambi lundaka Mwana na Yandi ti Yandi mpi me lundaka beto sambu lukanu na Yandi ya mbote kusalama.

Verse ya lumbu yai :

Nzambi kele kisika ya beto ke tininaka,/ Yandi muntu ke pesaka beto ngolo,/ Konso ntangu kana mpasi kele,/ Yandi ke sadisaka beto./ Bankunga 46:2

Bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesu yai :

Ya' Ke Na Ntoto Yonso na Maboko Nzambi Zaba Nzila na Mono

II. Revisio

Kulanda devoir ya mposo me luta :

Kubambuka lesu ya mposo me luta :

III. Kulonga lesu yai

>> Kuyantika lesu :

Developpement (Banti ya malongi ya lesu yai na bandambu 3 :

9.1 Wanzio ya Nzambi zabisaka Yozefi kutina na Ezipte, sambu Erode ta sosa kufwa Mwana Yesu. Matayo 2:13

Tangila bana :

13 Ntangu bantú yina katukaka na ndambu ya Este me kwenda imene, wanzio mosi ya Mfumu Nzambi kwisaka kumonika na Yozefi na ndosi nde : “Telama, baka Mwana ti mama na yandi, beno tina na nsi ya Ezipte, ebuna beno vanda kuna tii kuna ya mono ta tubila nge na kukatuka. Sambu Erode ta sosa Mwana sambu na kufwa Yandi.”

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Yozefi monaka nki ?
(Wanzio ya Nzambi)

Niveau primaire—

? Wanzio songaka Yozefi kubaka Maria ti Mwana Yesu, kutina wapi?
(Na nsi ya Ezipte. Yai kele na nord parti ya Afrika.)

Niveau secondaire—

? Sambu na nki bo fweti tina na Ezipte ?
(Sambu Erode ta sosa kufwa Mwana Yesu)
? Bo fweti bikala kuna ntangu ikwa?
(Tii ntangu wanzio ta zabisa bo kuvutuka)

Bana sala bageste :

Bana sala geste bonso bo kele wanzio ke kwenda kusonga Yozefi mambu yai.

Bana yimba ti kina :

Wanzio songaka Yozefi
Kutina na Ezipte.
Beno bikala kuna tii
Ntangu mono tuba.

9.2 Yozefi salaka mutindu wanzio songaka yandi.

Matayo 2 :14-15

Tangila bana :

14 Yozefi telamaka, yandi bakaka Mwana ti mama na yandi, ebuna na mpimpa bo kwendaka na Ezipte.

15 Yandi vandaka kuna tii kuna ya Erode fwaka. Mambu yina bwaka mpamba ve, sambu mambu yina ya Mfumu Nzambi songaka profete na kutuba, yo kwisa kulunga : “Mono bingaka Mwana na Mono na kukatuka na Ezipte.” (Profete Osee tubaka bandinga yai.)

? Yula bana :

Niveau prescolaire—

- ? Ntangu wanzio songaka Yozefi kukwenda, yandi salaka nki ?
(Yandi kwendaka.)

Niveau primaire—

- ? Yozefi, Maria, ti Mwana Yesu, bo bikalaka na Ezipte tii ntangu ya nki salamaka ?
(Ntangu ya Erode kufwaka)

Niveau secondaire—

- ? Mambu yai lungisaka nki profesu ?
(Profete Osee tubaka nde Nzambi ta binga Mwana na Yandi kubasika na Ezipte.)

Bana sala bageste :

Bana tambula bonso bo ke kwenda na vwayaze ya nda. Kana sika ikele, bo tambula na kati ya salle to na nganga, na ndonga. Kana sika lunga ve, bo 'tambula' kaka na sika ya bo kele.

Bana yimba ti kina :

Yozefi lemfukaka,
Erode fwaka Yesu ve.

9.3 Erode fwaka bana mingi na mabanza nde yandi ta fwa Yesu, kansi Nzambi vandaka kulunda Mwana na Yandi na kati ya Ezipte. Matayo 16-18

Tangila bana :

16 Ntangu Erode bakisaka nde bantú yina katukaka na ndambu ya Este kusaka yandi, yandi vandaka na makasi mingi mpenza. Yandi tindaka bantú na yandi na kwenda na bwala Betelemi ti na babwala yina kele penepene na yo sambu na kufwa bana yonso ya babakala, bayina ke na bamvula zole, ti bayina me lungisa ntete bamvula zole ve.

17 Mpidina, mambu yina ya profete Yeremia tubaka, yo kwisaka kulunga :

18 "Na bwala Rama bo ke wa Ndinga ya nkento mosi de dila, ke tula milolo mingi. Rashele ke dila bana na yandi ; Yandi ke zola ve nde bantú kwisa

kukatula yandi na mawa, sambu bana na yandi yonso me fwaka."

? Yula bana :

Niveau prescolaire—

- ? Bantu ya kwisa kusosa Yesu, bo vutukaka na Erode ve. Erode vandaka na yo kiese, to makasi?
(Makasi mingi.)

Niveau primaire—

- ? Na makasi na yandi, Erode salaka nki mambu ya mbi ?
(Yandi tindaka basoda na yandi, bo kufwa bana-babakala yonso na Betlehem ti babwala penepene na yo.)
? Yandi fwaka bana-babakala ya bamvula ikwa ?
(Ya bamvula zole ti na nsi)

Niveau secondaire—

- ? Nki profete tubaka na ntwala nde mambu yai ya mawa ta salama ?
(Profete Yezaya)

Bana sala bageste :

Bana sala geste bonso bamama ya ke dila sambu basoda ya Erode me kwisa, me fwa bana na bo.

Bana yimba ti kina :

Mbi ya nene Erode salaka
Bana mingi yandi kufwaka

Kansi Nzambi bumbaka Yesu
Nzambi lundaka Yandi ngolo.

>|< Kumanisa leso:

Nzambi lungaka Mwana na Yandi Yesu Kristo, sambu lukanu ya Nzambi vandaka ve nde Yesu kufwa na diboko ya Erode, kansi Yesu kufwa na zulu ya kulunsi sambu na kukatula masumu na beto.

Beto bana ya Nzambi, beto lenda tula ntima nde Nzambi mpi ke lunda beto bonso kele lukanu na Yandi. Beto vanda na boma ve, ata bantu yindula

mbi to sala mbi. Nzambi ke lundaka bana na Yandi !

Devoir sambu na bakristo :

Beno bakristo, beno vanda na ngemba na ntima. Vutula Nzambi matondo konso lumbu nde Yandi kele na lukanu ya mbote sambu na luzingu na nge, Yandi mpi kele na lukanu ya mbote ata sambu na lufwa na nge.

Verse ya bubu yai :

Nzambi kele kisika ya beto ke tininaka,/
Yandi muntu ke pesaka beto ngolo,/
Konso ntangu kana mpasi kele,/
Yandi ke sadisaka beto./ Bankunga 46:2

Bana yimba nkunga :

Bana yimba mosi ya bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesu yai.

Kubinga bana na Yesu :

Kansi, kana nge me yamba Yesu ntete ve, nge kele ve na Mukebi bonso Nzambi. Na bampasi ya luzingu, nge kele ve na Muntu kusadisa nge bonso Nzambi. O, mawa!

Kansi nge lenda kuma mwana ya Nzambi kaka bubuyai. Kaka sika nge kele. Na ntima na nge yonso, kaka balula ntima. Songa Yandi nde nge kele muntu ya masumu ke na mfunu na Yandi. Songa Yandi nde nge kwikila Yesu kele Mwana ya Nzambi ya fwaka sambu na masumu na nge, ye telamaka na lufwa. Lomba Yandi kukota ntima ti luzingu na nge, kukatula masumu na nge, kupesa nge moyo ya kimpeve, mvu ya mvu. Tonda Yandi sambu Yandi me gulusa nge bubuyai.

Kana nge me sala yo bubuyai mbala ya ntete, na ntima na nge, kwisa kusonga beto na nima ya ecodim, sambu beto kuyangalala ti nge.

==NSUKA YA LESO 9

Kana ntangu ikele--Kulonga mikanda ya Bible : Bangindu kele na nsuka ya mukanda yai.

Leso 10. Yezu na fami vutukaka na Nazareti ti Yandi yelaka kuna.

Leso na Nkufi : Ntangu Yandi lungisaka bamvula 12, Yandi vandaka na Nzo-Nzambi kulonga banlongi ya Ndinga ya Nzambi.

Matayo 2 :19-23, Luka 2 :39-52 Matayo 13 :55-56

I. Preparatio ya moniteur

Kikuma ya lesa yai :

Beto zola kuma ngolo na ndinga ya Nzambi.

Verse ya lumbu yai :

« ...Beno vanda na nzala/ ya kunwa mabele/ ya mpembe ti ya kimpeve,/ ebuna beno ta kula.../»
1 Piere 2 :2

Bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesa yai :

Kuwa Bible
O, Bible Kele Kieleka

II. Revisio

Kulanda devoir ya mposo me luta :

Na mposo me luta, beto lombaka beno bakristo kuvandaka na ngemba na ntima ti kuvutula matondo sambu Nzambi kele na lukano ya mbote sambu na beto. Nani mekaka yo, ti yandi ta songa beto nki mutindu yandi salaka.

Kubambuka lesa ya mposo me luta :

Na mposo me luta, beto monaka mpila Erode zolaka kufwa Mwana Yesu, ti mpila Nzambi lundaka Mwana na Yandi nde Yandi kufwa ve.

III. Kulonga lesa yai

>> Kuyantika lesa :

Beto me bika Yozefi, Maria ti Mwana Yesu na Ezipte. Wanzio ya Nzambi songaka bo kukwenda kuna, ebuna wanzio ya Nzambi ta songa bo diaka nki ntangu vutuka.

Developpement (Banti ya malongi ya lesa yai na bandambu 4 :

10.1 Wanzio zabisaka Yozefi nki ntangu kuvutuka na nsi na bo, nki kusala diaka na ntangu ya boma. Yo yina, bo kwisaka kuzinga na bwala ya Nazareti.

Tangila bana :

Matayo 2 :19-23

19 Ntangu Erode me fwa, na nima, wanzio mosi ya Mfummu Nzambi kwisaka kumonika na Yozefi na ndosi na nsi ya Ezipte.

20 nde : “Telama, baka mwana ti mama na yandi, ebuna beno vutuka na nsi ya Israele, sambu bayina zolaka kufwa mwana, bo me fwaka.”

21 Ntangu yai...bo kwisa kuvutuka na nsi ya Israele.

22 Kansi ntangu Yozefi waka nde Arkelausi me baka kisika ya tata na yandi Erode sambu na kuyala na Yudea, yandi waka boma... Nzambi kwisaka kuzabisa yandi diaka na ndosi mutindu yandi fweti sala...yandi kwendaka na ntoto ya Galilea,

23 ...kuzinga na bwala... Nazareti...,sambu na kulungisa mambu yina ya (profete Osee) tubaka, nde : “Bo ta bingaka yandi Muntu ya Nazareti.”

Yula bana :

Niveau prescolaire—

- ? Nani songaka Yozefi nki ntangu kubika Ezipte ? (Wanzio ya Nzambi)
- ? Nani songaka yandi wapi kukwenda kuzinga ? (Nzambi na ndosi)

Niveau primaire—

- ? Wanzio songaka bo kukwenda kuzinga wapi ? (Bwala Nazareti na ntoto ya Galilea)
- ? Sambu na nki Yozefi waka boma na nzila ? (Sambu yandi waka nde mwana ya Erode me baka sika na yandi. Mbala ya nkaka mwana na yandi ta vanda mbi bonso yandi.)

Niveau secondaire—

- ? Profete Osee tubaka nde Nzambi na binga Mwana na Yandi, Yandi katuka na Ezipte. Yo

me salama mpila yandi tubaka. Keti beno bambuka bisika ya nkaka ya baprofete tubaka sambu na lubutuku ya Yesu ?
(Profete Malashi tubaka nde Yandi ta buta na bwala ya fioti Betlehemi. Profete Yezaya tubaka nde Yandi ta vanda muntu ya Nazareti. Osee tubaka nde yandi ta katuka na Ezipte. Na ntwala yo salamaka, bantu lendaka kuvanda na confusio. Kansi tala mpila Nzambi salaka nde baprofesi yonso tatu salamaka.)

Bana sala bageste :

Bana sala geste bonso wanzio. Bo tubak nde, « Yozefi, ntangu me lunga. Vutuka na ntoto na nge. »

Bana yimba ti kina :

Nzambi twadisaka na nzila ya mbote Yandi lundaka Mwana na Yandi, Na nzila ya mbote!

10.2 Yesu vandaka kukula, kukuma ngolo na mambu yonso. Luka 2 :39-40

39 *Ntangu tata ti mama ya Yesu lungaka mambu yina yonso mutindu Bansiku ya Mfumu Nzambi songaka, bo vutukaka ti Yesu na bwala na bo Nazareti, na ntoto ya Galilea.*

40 *Ebuna Mwana vandaka kukula, Yandi vandaka kwisa ngolo ti kifuluka na mayele. Nzambi vandaka kusakumuna Yandi.*

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Mwana ya Yesu vandaka kubela, to Yandi vandaka kukula ?
(Kukula)

Niveau primaire—

? Yesu kwisaka ngolo ti fuluka ya nki ?
(Mayele)

Niveau secondaire—

? Sambu na nki Yesu vandaka kukula ?

(Yandi vandaka Mwana ya Nzambi, ti Nzambi vandakak kusakumuna Yandi.)

Bana sala bageste :

Bana songa geste ya ke songa ngolo. Bo nde, « Yesu kumaka ngolo. » Bo simba ntu ti bo tuba nde, “Yesu yelaka na mayele.”

Bana yimba ti kina :

10.3 Yesu vandaka ngolo kusolula ti kulonga bambuta ya Israele na nzo-Nzambi. Luka 2 :41-52

41 *Tata ti mama ya Yesu vandaka kwenda na Yerusalemi konso mvula sambu na Nkinsi ya Paki.*

42 *Ntangu Yandi kumaka bamvula kumi na zole, bo kwendaka kuna sambu na nkinsi...*

43 *Ebuna ntangu nkinsi manaka, bo yantikaka kuvutuka. Kansi mwana yai Yesu bikaka na Yerusalemi. Tata ti mama na Yandi zabaka ve...*

44 *Sambu bo yindulaka nde Yesu vandaka ti bantu yina vandaka kutambula nzila mosi ti bo. Bo salaka kilumbu mosi na nzila, ebuna bo yantikaka kusosa Yandi...*

45 *Kansi bo monaka Yandi ve. Yo yina bo vutukaka na Yerusalemi na kwenda kusosa Yandi kaka.*

46 *...bo monaka Yandi na Nzo-Nzambi, Yandi me vanda na kati ya balongi ya Bayuda. Yandi vandaka kuwa bo, Yandi vandaka kupesa bo bangiufula.*

47 *Bantu yina yonso vandaka kuwa Yandi, bo vandaka kuyituka sambu na mayele na Yandi ti sambu na bamvutu yina ya Yandi vandaka kupesa.*

48 *Ntangu tata ti mama na Yandi monaka Yandi, bo yitukaka ngolo. Mama na Yandi yulaka Yandi : « Mwana, sambu na nki nge me sala beto mpidiyai ? ... »*

49 *Yandi nde : “...Beno zabaka ve nde Mono fweti vanda na nzo ya Tata na Mono ? »...*

51 *Ebuna Yesu vutukaka ti bo na Nazareti. Yandi vandaka kulemfuka na bo....*

? Yula bana :

Niveau prescolaire—

- ? Bo monaka Mwana Yesu wapi ?
(Na kati ya nzo-Nzambi ?)

Niveau primaire—

- ? Yesu vandaka bamvula ikwa ntangu mambu yai salamaka ?
(Kumi na zole)

Niveau secondaire—

- ? Nki songaka nde Yesu vandaka dezia ngolo na Ndinga ya Nzambi ?
(Yandi vandaka na mpila kusolula mbote ti balongi ya nene-nene ya Bible, ti kuyula bo bakestio ya bo fweti yindula ngolo.)

Bana sala bageste :

Bana sala geste bonso bo ke simba, bo ke tanga, bo ke yindula nki bo ke tanga.

Bana yimba ti kina :

Nkunga “Kuwa Bible”

10.4 Yesu yelaka na nzo ya charpentie ti baleki na yandi sambanu to kuluta.

Matayo 13 :55-56

55 Keti Yandi kele mwana ya charpentie ve? Keti Maria kele mama na Yandi ve ? Keti Yakobo, Yozefi, Simoni ti Yude, bo kele baleki na Yandi ve ?

56 Keti bampangi na Yandi yonso ya bankento kele awa na kati na beto ve? Ebuna, mambu yai yonso, yo ke katukila Yandi wapi?

? Yula bana :

Niveau prescolaire—

- ? Yozefi vandaka kusala nki kosalu ?
(Kusalu ya sharpentie—kusalu ya mabaya)

Niveau primaire—

- ? Nki bazina ya ndambu ya bana ya Yozefi ti Maria butaka na nima ya Yesu?

(Yakobo, Yozefi, Simoni ti Yuda, ti bana ya bankento mpi.)

Niveau secondaire—

- ? Yesu yelaka na fami ya bana ndambu mingi. Keti nge banza Yandi solulaka Ndinga ya Nzambi na bo mpi ?
[Moniteur, kuwa mabanza ya bana.]

Bana sala bageste :

Bana sala bonso bo kele Yesu me telama, ke pesa mbote na baleki na Yandi na bazina na bo.

Bana yimba ti kina :

Yesu mbuta, Yandi yaya
Na fami ya nene.

>< Kumanisa lesa:

Yesu kumaka ngolo na Ndinga ya Nzambi. Beto mpi lenda vanda kuluta ngolo na Ndinga ya Nzambi kana beto tanga yo, kuwa yo, yindula yo, ti yidika ntima kulemfuka na yo.

Devoir sambu na bakristo :

Bana bakristo, devoir mono ke pesa beno bubuyai kele kutanga Bible konso lumbu to kuwa muntu ya nkaka kutangila nge, ebuna kuyindula nki nge me tanga.

Verse ya bubu yai :

« ...Beno vanda na nzala/ ya kunwa mabele/ ya mpembe ti ya kimpeve,/ ebuna beno ta kula.../»
1 Piere 2 :2

Mabele yina kele ndinga ya Nzambi. Beto kunwa yo ntangu beto tanga to kuwa yo.

Bana tuba verse na nima ya nge ndambu-ndambu mbala sambanu. Bo sala bageste kusonga nzala, kunwa mabele, ti maboko kukangula bonso Bible kusonga « ya kimpeve »

Bana yimba nkunga :

Bana yimba mosi ya bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesa yai.

 Kubinga bana na Yesu :

Kana nge me bakisa Bible mbote, yo ta twadisa nge na Yesu Kristo, kutula Yandi ntima, kundima nde Yandi kele Mwana ya Nzambi me kwisa kugulusa beto.

Konso mposo mono fweti yula kestio yai, sambu yo kele mfunu mingi: Keti nge me yamba Yesu? Kana ve, Yandi ta yamba nge bubuyai kana nge ta ndima nde nge kele muntu ya masumu na mfunu na Yandi. Kana nge zola kusamba ti beto sambu na mambu yina, kwisa kutala beto na nima ya ecodim.

==NSUKA YA KAPU 10

 Kana ntangu ikele--Kulonga mikanda ya Bible : Bangindu kele na nsuka ya mukanda yai.

Leso 11. Yoane yantikaka kulonga sambu na kuyidikila Yesu nzila.

Leso na Nkufi : Yoane Baptiste yantikaka kulonga nde Mesia ke kwisa na nima na yandi.

Matayo 3 :1-6, Marko 1 : 2-6, Luka 3 :1-6, Yoane 1 :19-23

I. Preparatio ya moniteur

Kikuma ya lesu yai :

Beto baka mbotika na nima beto me balula ntima.

Verse ya lumbu yai :

“Beno bantu ya masumu,/ beno balula ntima,/ beno baka mbotika.../” Luka 3:3

Bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesu yai :

Kana Nge Me Vuluswa (vs. 3 “kubaka mbotika”) Mono Kele na Nzo Kitoko (vs. ya nsuka, « Baka mbotika, nge mukristo, na kati ya masa. »

II. Revisio

Kulanda devoir ya mposo me luta :

Na mposo me luta, beto lombaka beno bakristo na kutanga to kuwa, mpi kuyindula Ndinga ya Nzambi konso lumbu. Nani ta sala beto nki bo tangaka to nki bo waka na Ndinga ya Nzambi ?

Kubambuka lesu ya mposo me luta :

Na mposo me luta, beto me mona nde Yesu vutukaka na Nazareti ti Maria na Yozefi. Yesu mpi yelaka na ndinga ya Nzambi. Na ntangu Yandi me lungisa bamvula kumi na zole, dezia Yandi vandaka na mpila kusolula ti kuyula bakestio ya balongi ya nene-nene ya Bible. Beto monaka nde Maria ti Yozefi butaka bana ya nkaka, baleki ya Yesu.

III. Kulonga lesu yai

>> Kuyantika lesu :

Ntangu lutaka, ebuna ntangu yai, ntangu me lunga sambu na Yesu kuyantika ksalu na Yandi. Kansi na ntwala na Yandi, Nzambi zolaka kutinda Yoane sambu na kuyidikila Yandi nzila.

Developpement (Banti ya malongi ya lesu yai na bandambu 4 :

11.1 Nzambi songaka Yoane nde ntangu me lunga, ebuna yandi yantikaka kulonga ti kubotika bantu ya balulaka ntima.

Tangila bana :

Luka 3 :2 Na ntangu yina, Nzambi tubaka na Yoane, mwana ya Zakaria, ntangu Yoane vandaka na ntoto ya zelo na zelo.

3 Yoane yantikaka kutambula na babwala yonso vandaka na ndambu ya nzadi ya Yordani. Yandi vandaka kulonga bantu nde: “Beno bantu ya masumu, beno balula ntima, beno baka mbotika, ebuna Nzambi ta lolula beno”.

Marko 3 :5

5 Bantu yina vandaka kwisa na yandi, bo vandaka kukatuka na bwala Yeruzalemi, na ntoto yonso ya Yudea ti na babwala yonso vandaka na ndambu ya nzadi ya Yordani.

6 Bo vandaka kundima masumu na bo na meso ya bantu yonso, ebuna Yoane vandaka kubotika bo na nzadi ya Yordani.

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Nani vandaka kubotika bantu kana bo me balula ntima ?
(Yoane)

Niveau primaire—

? Nki bantu fweti sala na ntwala bo lenda baka mbotika ?
(Kundima masumu ti balula ntima)

Niveau secondaire—

? Mbotika ya Yoane vandaka kusonga nki ?
(Nde muntu me ndima masumu na yandi, me balula ntima.)

 Bana sala bageste :

Bana yonso telama na direction mosi. Kana nge tuba nde, “Balula,” bo balula na direction ya nge.

 Bana yimba ti kina :

Yoane botikaka bantu
Ya me balula ntima.

11.2 Malongi ya Yoane lungisaka profesi ya profete Yezaya tubaka kiteso ya bamvula 600 na ntwala yo me salama.

 Tangila bana :

Marko 3 :3

3 Yoane kele muntu yina ya profete Yezaya songaka, ntangu yandi tubaka nde :

“Muntu mosi ke tuba ngolo na ntoto ya zelo na zelo:

‘Beno yidika nzila ya Mfumu, Beno sungika bamwanzila na Yandi!’”

 Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Nani profete tubaka na ntwala nde Yoane ta longa mutindu yina ?
(Profete Yezaya)

Niveau primaire—

? Profete Yezaya tubaka nde mambu yai ta salama bamvula ikwa na ntwala yo salamaka ?
(Bamvula 600)

Niveau secondaire—

? Yoane tubaka nde bantu yidika nzila ya nani ?
(Mfumu to Mfumu Nzambi)

 Bana sala bageste :

Bana tula diboko na zulu ya meso bonso bo ke tala mambu ya ta salama ntamaaaaaa.

 Bana yimba ti kina :

Profete Yezaya tubaka nde
Mambu yai ta salama.
Bo salamaka kaka na
Mpila yandi tubaka.

11.3. Yoane vandaka kulwata ti kudia na mpila ya nkaka.

 Tangila bana :

Marko 1:6

6 Yoane vandaka kulwata lele ya mika ya mbisi yai shamo. Yandi vandaka kulwata mpi mukaba ya mpusu ya mbisi na luketo na yandi. Yandi vandaka kudia bampasu ti bwiki.

 Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Yoane vandaka kudia nki ?
(Bampasu ti bwiki)

Niveau primaire—

? Yoane vandaka kulwata nki mutindu?
(Lele ya mika ya mbisi shamo, mukaba ya mpusu ya mbisi na luketo na yandi.)

Niveau secondaire—

? Sambu na nki nge banza Yoane vandaka kulwata ve bonso bantu ya nkaka?
[Moniteur, kuwa mabanza ya bana. Mbala ya nkaka yo vandaka sambu kubenda atasio ya bantu sambu bo kuwa malongi na yandi.]

 Bana sala bageste :

Bana sala bonso bo ke simba mika ya shamo. Bo sala geste bonso bo ke lwata yo.

 Bana yimba ti kina :

Yoane zingaka ve bonso bantu ya nkaka.
Bantu mingi kwendaka kuwa malongi na yandi.

11.4 Yoane tubaka nde yandi vandaka Mesia ve, kansi ksalu na yandi kuyidikila Mesia nzila.

Tangila bana :

Yoane 1 :19-23

19 Bamfumu ya Bayuda ya Yerusalemi tindaka banganga-Nzambi ti bantu ya dikanda ya Levi na kwenda kuyula Yoane nde: “Nge kele nani ? Mambu ya Yoane vutulaka yo yai:

20 “Mono kele Mesia ve.”

22 Bo nde: “Kansi nge kele nani ? Beto fweti kwenda kupesa mvutu na bayina tindaka beto. Nki nge ke tuba sambu na nge mosi ?”

23 Yoane nde: “Mono kele ndinga ya muntu mosi ke tuba ngolo na ntoto ya zelo na zelo: ‘Beno yidika nzila ya kusungama sambu na Mfumu !’ . . .

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Yoane tubaka nde yandi vandaka Mesia, to yandi vandaka Mesia ve? (Yandi vandaka Mesia ve.)

Niveau primaire—

? Yoane tubaka nde yandi vandaka nani ? (Ndinga ya muntu mosi ke tuba ngolo na ntoto ya zelo na zelo: ‘Beno yidika nzila ya kusungama sambu na Mfumu !’

Niveau secondaire—

? Profete Yezaya tubaka nde muntu ya tubaka mutindu Yoane tubaka, yandi ta vanda kuyidika nzila sambu na nani ? (Mesia)

Bana sala bageste :

Tula bana na bandambu zole. Ndambu ya ntete yula, “Yoane, keti nge kele Mesia?” Ndambu ya zole nikisa ntu ‘ve’ ti bo tuba nde, “Ve, ve, ve. Mono Yoane Mesia ve. »

Bana yimba ti kina :

Yoane vandaka Mesia ve, Mesia vandaka Yesu!

Balula ntima na Yesu ‘Buna baka mbotika!

>< Kumanisa lesa:

Kisalu ya Yoane kuyidika nzila sambu na Yesu Mesia. Bantu ya waka malongi ya Yoane, bo vandaka na mawa sambu na masumu na bo. Bo balulaka ntima, ebuna Yoane botikaka bo.

Kiteso mosi na beto bubuyai. Ntete, Nzambi zola bantu kubakisa mbi ya bo me sala. Bo balula ntima na Yesu Mesia. Na nima, bo baka mbotika sambu na kusonga nde bo me balula ntima.

Devoir sambu na bakristo :

Bana bakristo, keti beno me baka mbotika na nima beno me balula ntima ? Kana ve, devoir mono ke pesa beno kele kusolula mambu yina ti bibuti na beno. Kana bo ta ndima, kwenda kusonika zina na nge na bantu ya ta landa malongi ya mbotika.

Verse ya bubu yai :

“Beno bantu ya masumu,/ beno balula ntima,/ beno baka mbotika.../” Luka 3:3

Bana tuba verse ndambu na ndambu, ti geste ya kusonga kubalula ti mbotika. Bo tuba yo mbala sambanu. Na nima, kana ntangu lunga, bo ya zola lenda meka kutuba yo muntu mosi-mosi.

Bana yimba nkunga :

Bana yimba mosi ya bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesa yai.

Kubinga bana na Yesu :

Bana zaba mbote nde mbotika ikele sambu na bakristo. Mbotika yo mosi ta gulusa nge ve. Yo ta kitula nge mwana ya Nzambi ve. Ntete nge fweti ndima masumu na nge ti balula ntima. YINA kitula nge mukristo ti mwana ya Nzambi. Kana nge me sala yo ntete ve, sala yo bubuyai.

==Nsuka ya Leso 11

Kana ntangu ikele--Kulonga mikanda ya

Bible : Bangindu kele na nsuka ya mukanda yai.

12. Yoane songaka bantu nki mutindu kubalula ntima.

Leso na Nkufi : Yoane longaka bantu nki mutindu luzingu na bo fweti shange kana bo balula ntima.

Luka 3 :7-14

I. Preparatio ya moniteur

Kikuma ya lesu yai :

Beto ta yindula mbote kana beto me balula ntima ya kieleka. Kana beto me balula ntima, beto songa yo na luzingu na beto.

Kuyidika na ntuala :

Kana mpila ikele, sumba bon bon mosi to dikondo mosi sambu na konso mwana. Kana mbongo kele fioti, zenga makondo na bitini zole to tatu sambu ndambu lunga bana yonso. Nge ta sadila yo na 12.3 'Bana sala geste.'

Verse ya lumbu yai :

Beno sala mambu/ yina ke songa nde/ beno me balula ntima./ Luka 3 :8

Bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesu yai :

2 Korinto 5:17

Kana Nge Zaba Nge Me Vuluswa (tula ngolo na refrain na yo)

II. Revisio

Kulanda devoir ya mposo me luta :

Devoir mono pesaka beno bakristo na mposo me luta vandaka nde, kana nge me baka mbotika ntete ve, kansi nge zaba nde nge me yamba Yesu Kristo, kusolula ti bibuti na nge kana bo ta ndima nde nge sonika zina na nge na malongi ya mbotika. Nani salaka yo ? Nani bibuti na nge me ndima, nge me sonika zina sambu na mbotika ? Nani me baka mbotika dezia ? Kana nge zola beto kukwenda kusolula ti bibuti na nge na mambu yina, kaka songa beto. Beto ta vanda na kiese na kusadisa.

Kubambuka lesu ya mposo me luta :

Na mposo me luta, beto monaka nde nani yantikaka malongi na yandi ? Ee, Yoane Baptiste.

Ti kisalu na yandi nki ? Ee, kuyidika nzila sambu na kukwisa ya Mesia.

III. Kulonga lesu yai

>> Kuyantika lesu :

Bubuyai beto ta mona ndambu ya malongi ya Yoane Baptiste. Yandi songaka bantu kubalula ntima, kansi bantu ta zola sala yo, bo fweti balula nki na luzingu na bo ?

Developpement (Banti ya malongi ya lesu yai na badambu 3 :

12.1 Yandi longaka bo na bandinga ya ngolo. Bo yindula ve nde bo kele mbote ti Nzambi kaka sambu bo kele Bayuda, bana ya Abrahami. Luka 3 :7-8

Tangila bana :

7 Bantu mingi vandaka kwisa na Yoane sambu na kubaka mbotika. Yandi vandaka kutubila bo nde : « Beno baniama yai, nani songaka beno nde beno lenda tina ntangu Nzambi ta wa makasi ?

8 Beno sala mambu yina ke songa nde beno me balula ntima. Beno yindula ve nde : 'Abrahami muntu kele nkaka na beto.' Sambu mono ke tubila beno nde na matadi yai, Nzambi lenda sala bana sambu na Abrahami ! »

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Bantu kwisaka na Yoane kubaka nki ? (Mbotika)

Niveau primaire—

? Yoane songaka bo, nde kana bo kieleka zola balula ntima, bo sala nki ? (Mambu ya ke songa nde bo me balula ntima.)

Niveau secondaire—

? Bantu ya nkaka yindula bo vandaka mbote ti Nzambi sambu na nki ? (Bo vandaka bana ya Abrahami, Bayuda)

? Nki vandaka mvutu ya Yoane na mabanza na bo ?

(Nzambi lenda tuba na matadi ti kitula yo bana ya Abrahami. Yo ke lunga ve kaka kuvanda bana ya Abrahami.)

Bana sala bageste :

Bana sala bageste bonso bo kele Yoane, ke samuna ngolo.

Bana yimba ti kina :

Yoane samunaka ngolo,
Beno balula ntima.
Yoane samunaka ngolo,
'Sala mambu ya ke songa yo.'

12.2 Yandi songaka bo nde zuzema ya Nzambi vandaka penepene. Luka 3 :9

Tangila bana :

9 Ata sesepi yai, Nzambi me baka soka sambu na kuzenga banti na misisa na yo ; konso nti yina ke butaka bambuma ya mbote ve, Nzambi ta zenga yo, Yandi ta losa yo na tiya. »

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Banti ya mbi, Nzambi ta losa yo wapi ?
(Na tiya)

Niveau primaire—

? Banti ya mbi kele nki ?
(Yina ya buta bambuma ya mbote ve.)

Niveau secondaire—

? Kieleka Yoane ke solula nki ?
(Zuzema ya Nzambi na bo ya sala mbi.)

Bana sala bageste :

Bana sala geste bonso bo ke baka soka, bo ke zenga banti ya mbi, bo ke losa yo na tiya.

Bana yimba ti kina :

Yoane songaka bantu,
'Zuzema ya Nzambi ke kwisa.'

Atasio! Atasio!

Zuzema ya Nzambi ke kwisa.

12.3 Na bo ya zolaka kubalula ntima, yandi songaka bo nki bo fweti sala—konso muntu na mpila na yandi. Luka 3 :10-14

Tangila bana :

10 Bantu vandaka kuyula Yoane nde : "Ebuna nki beto fweti sala ? »

11 Yandi vandaka kupesa bo mvutu nde :

Bantu ya kele na bima--

« Muntu yina ke na basimisi zole, yandi pesa mosi na muntu yina kukonda simisi. Mutindu mosi mpi, muntu yina ke na madia, yandi mpi kabila madia na yandi na muntu yina kukonda madia. »

Bakalaki ya kufutisa mpaku--

12 Bakalaki ya nkaka yina ke futisaka mpaku, bo kwisaka na yandi sambu na kubaka mbotika. Bo yulaka yandi nde : « Longi, nki beto fweti sala ? »

13 Yandi nde : « Ntangu beno ke futisa bantu mpaku, beno lutisa ve ntalu yina ya leta me tulaka. »

Basoda--

14 Basoda mpi kwisaka kuyula yandi nde : « Ebuna beto, nki beto fweti sala ? » Yandi nde : « Beno baka mbongo ya bantu na kingolo-ngola ve, beno funda bo mpi ve na mambu ya luvunu sambu na kubaka mbongo na bo. Kansi beno vanda na kiese na salere yina ya beno ke bakaka." »

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Bantu ya vandaka na madia, bo fweti pesa ndambu na nani ?
(Na bo ya vandaka na yo ve.)

Niveau primaire—

? Na bantu yonso, kana bo balula ntima, bo fweti yantika kusala nki ?
(Kubaka na bantu ya nkaka.)

? Ntangu bantu ya kalaki vandaka kulutisa ntalu ya leta me tula, bo vandaka kusala nki ya

kieleka ? Nki beno banza ?
(Kuyiba bo. Kana bo balula ntima, bo sala yo diaka ve.)

Niveau secondaire—

- ? Kana bantu yantika kukaba, yai ke songa nki changema na mabanza na bo ?
(Bo ke yindula diaka ve kaka mabanza na bo mosi, kansi bo ke yindula mambote ya bantu ya nkaka mpi.)
- ? Nki mutindu basoda vandaka kuyiba bantu ?
(Kubaka bima na kingolo-ngolo, kufunda bantu na leta na nzila ya luvunu.)
- ? Yoane kutuba nde basoda sala nki ?
(Bo vanda na kiese na salere na bo. Bo sosa ve mpila kuyiba mbongo ya nkaka na zulu na yo.)
- ? Nki beno banza Yoane ta tuba na beno bana?
Benolenda songa nde beno me balula ntima nki mutindu ?
[Moniteur, kuwa mabanza ya bana.]

Bana sala bageste :

Bana sala geste kusonga nde bo ke kaba na bantu ya nkaka. Kana mpila ikele, pesa ndambu ya bana bonbon zole to bitini ya mankondo zole, kansi ndambu ya bana, nge pesa yo ve. Bo simba yo ntete. Na nima, nge songa bo nde kana bo me balula ntima, bo songa yo na kukaba na bana ya nkaka. Na nima bana yonso me baka, bo kudia yo.

Bana yimba ti kina :

Kana nge me balula ntima,
Luzingu na nge ta songa yo.

>\< Kumanisa lesu:

Bana, bantu mingi tuba nde bo me balula ntima, kansi keti yo kele kieleka? Yoane ke tuba nde kubalula ntima kele ve kaka mambu ya munoko. Kana kieleka muntu me balula ntima, Nzambi ke balula ntima ti luzingu na yandi. Na ntwala Yesu kota na ntima, beto mingi yindula kaka mambote ya beto mosi. Kansi ntangu ya Yesu kota, Yandi balula ntima mutindu ya nkaka. Beto yantika kuyindula mambote ya bantu ya nkaka. Mbala ya

nkaka, na ntwala ya Yesu, beto vandaka kuyiba. Kana Yesu balula ntima, beto ta zola kuyiba diaka ve, kansi kusadisa bantu ya nkaka.

Nki nge banza ta salama na muntu ya kele na munoko ya mvinda ? *[Moniteur, kuwa mvutu ya bana.]* (Ee, Yesu ta sukula munoko na yandi.)

Kana muntu zola ve bantu ya makanda ya nkaka? (Ee, Yesu ta balula ntima na yandi na mpila nde yandi yantika kuzola bo.)

Devoir sambu na bakristo :

Benobana bakristo, nki Yesu zola kubalula na luzingu na nge ? Yindula yo, ti lomba lusadisu na Yandi na mposo yai sambu Yandi sadisa nge na mambu yina.

Verse ya bubu yai :

Benosala mambu/ yina ke songa nde/ benome balula ntima./ Luka 3 :8

Na nima bana me tuba verse mbala tatu, bo mosi meka kutula ton ti ritima sambu na kukitula yo nkunga. Boyimba yo diaka mbala 3 to kuluta.

Bana yimba nkunga :

Bana yimba mosi ya bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesu yai.

Kubinga bana na Yesu :

Kana kieleka nge me balula ntima na Yesu, luzingu na nge fweti shange. Kana nge me bikala kaka mpila ya nge vandaka, yindula mbote kana ya kieleka nge me yambaka Yesu. Kana nge ke zaba mbote-mbote ve, bikala na nima ya ecodim bubuyai, ebuna beto ta solula ti nge ti samba ti nge sambu nge zaba mbote.

==NSUKA YA LESO 12

Kana ntangu ikele--Kulonga mikanda ya Bible : Bangindu kele na nsuka ya mukanda yai.

13. Yoane songaka Yesu bonso Mesia ti Mwana-Dimeme ya Nzambi.

Leso na nkufi : Yoane Baptiste songaka nde Yesu vandaka Mesia ya Nzambi silaka, mpi Mwana-Dimeme ya Nzambi ya ta katula masumu ya bantu.

Luka 3 :15-18, Yoane 1 :29-30a

I. Preparatio ya moniteur

Kikuma ya lesu yai :

Beto ta ndima Yesu Mvulusi na beto, ebuna beto ta baka mbotika kusonga yo.

Verse ya lumbu yai :

Na kilumbu landaka,/ Yoane monaka Yesu ke kwisa na Yandi./ Yoane tubaka nde,/ "Tala Mwana - dimeme ya Nzambi,/ yina ke katulaka masumu ya bantu yonso !"/ Yoane 1:29

Bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesu yai :

Kana Mo' Mona Menga
Mo' Kwikila Bible (vs. 3 : Yesu fwilaka nge)
Mono Zola Yesu Ngulusi

II. Revisio

Kulanda devoir ya mposo me luta :

Na mposo me luta, beto lomba beno bakristo kuyindula nki na luzingu na beno vandaka ve kusonga nde beno me balula ntima. Nki Nzambi songaka fweti baluka na luzingu na nge ?
[Moniteur, kuwa kutuba ya bana. Tula bo na lombilu nde mambu yina lenda baluka.]

Kubambuka lesu ya mposo me luta :

Na mposo me luta, beto vandaka kumona ndambu malongi ya Yoane Baptiste. Yandi vandaka kusonga bantu nki mutindu luzingu na bo fweti songa nde bo me balula ntima.

III. Kulonga lesu yai

>> Kuyantika lesu :

Mposo yai, beto landa diaka na malongi ya Yoane Baptiste. Beto me kuma na malongi na yandi sambu na Yesu.

Developpement (Banti ya malongi ya lesu yai na bandambu 3 :

13.1 Yoane vandaka kubuya mabanza ya bantu nde yandi vandaka Mesia. Luka 3 :15-16

Tangila bana :

15 Bantu vandaka kutula ntima nde mambu ya nene ke kwisa; bo yonso vandaka kuyindula nde ; 'Ziku Yoane kele Mesia.'

16 Yo yina, Yoane tubilaka bo yonso nde : "Mono, Mono ke botika beno na masa, kansi Muntu yina ke kwisa, Yandi me luta mono na ngolo. Mono me fwana ve na kukangula bansinga ya basandale na Yandi. Yandi ta botika beno na Mpeve-Santu ti na tiya....."

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Yoane botikaka bantu na nki ?

Niveau primaire—

- ? Ndambu bantu ya landaka Yoane, bo yindulaka nde mbala ya nkaka yandi kele nani ? (Mesia)
- ? Kansi Yoane songaka bo nde yandi vandaka Mesia ve. Yandi vandaka kufwana ve kusala nki ? (Ata kukangula bansinga ya basandale ya Mesia)

Niveau secondaire—

- ? Muntu ya ke kwisa na nima ya Yoane, Yandi ta botika bantu na nki ? (Na Mpeve Santu ti na tiya)

Bana sala bageste :

Bana sala bageste ya ke songa nde Mesia ta luta Yoane na ngolo.

Bana yimba ti kina :

Yoane vandaka Mesia ve Mesia kuluta ngolo mingi.

13.2 Yoane vandaka kulonga mambu mingi. Luka 3 :18

Tangila bana :

18 Yoane vandaka kusonga bantu mambu ya nkaka diaka mingi ntangu yandi vandaka kulonga bo Nsangu ya Mbote.

? Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Yoane longaka bantu nsangu ya mbote to ya mbi ?
(Ya mbote)

Niveau primaire—

? Keti yai ya Bible ke tuba ikele malongi yonso ya Yoane, to ndambu na yo ?
(Ndambu na yo. Bible ke tuba nde Yandi longaka bantu mambu ya nkaka diaka mingi.)

Bana sala bageste :

Bana sala geste bonso bo kele Yoane ke longa bantu bima mingi.

Bana yimba ti kina :

Yoane longaka bantu
Mambu mii—iingi.

13.3 Ntangu Yesu lutaka, Yoane songaka bantu nde Yandi Yesu vandaka Mesia, Mwana-Dimeme ya Nzambi. Yoane 1 :29-20a

Tangila bana :

29 Na kilumbu landaka, Yoane monaka Yesu ke kwisa na Yandi. Yoane tubaka nde, “Tala Mwana - dimeme ya Nzambi, yina ke katulaka masumu ya bantu yonso !”

30a Yandi yai Muntu ya mono vandaka kuzabisa beno ntangu mono tubaka nde: “Muntu mosi ke kwisa na nima na mono, Yandi me luta mono...”

? Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Yoane talaka nani ke kwisa?
(Yesu)

Niveau primaire—

? Yoane tubaka nki sambu na Yesu?
 (“ Tala Mwana-dimeme ya Nzambi, yina ke katulaka masumu ya bantu yonso !”

Niveau secondaire—

? Nki disongidila Mwana-diememe ya Nzambi ?
(Yesu ta pesa nitu ti menga na Yandi nkailu bonso mameme ya bankailu ya ntama. Nkailu yina ta katula masumu ya bantu yonso. Yandi salaka yo ntangu Yandi fwaka na zulu ya kulunsi.)

Bana sala bageste :

Bana sala geste bonso bo kele Yoane ke songa bantu nde Yesu kele Mwana-dimeme ya Nzambi.

Bana yimba ti kina :

Yoane tubaka, Tala
Mwana-Dimeme
Ya Nzami ya katula
Masumu ya bantu.

>\< Kumanisa lesa:

Kisalu ya nene ya Yoane vandaka kuyidika ntima ya bantu kuyamba Yesu Mesia, ti kusonga Yandi bu ntangu me lunga. Ntangu yai, yandi me songa bantu nde Yesu vandaka Mesia, mpi Mwana-dimeme ya ta lungisa nkailu ya Nzambi ta ndima. Yandi salaka yo bu Yandi fwaka na sika na beto. Keti nge me yamba Yesu yina bonso Mvulusi na nge? Kana nge me yamba Yandi, keti nge mpi me baka mbotika sambu na kusonga yo?

Devoir sambu na bakristo :

Bana bakristo, beto ke yula beno diaka mambu ya mbotika. Kana nge me botama ntete ve, nki ke kanga nge nzila? Kwisa solula yo ti beto. Kana nge

me botama, pesa encouragema na bampangi ti banduku ya nkaka ya me yamba Yesu kusala kiteso mosi.

Verse ya bubu yai :

Na kilumbu landaka,/ Yoane monaka Yesu ke kwisa na Yandi./ Yoane tubaka nde,/ "Tala Mwana - dimeme ya Nzambi,/ yina ke katulaka masumu ya bantu yonso !"/ Yoane 1:29

Bana yimba nkunga :

Bana yimba mosi ya bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesu yai.

Kubinga bana na Yesu :

Keti nge me yamba Yesu ? Yandi, Mwana-dimeme ya Nzambi, me fwaka na sika na nge. Bo fwaka Yandi na sika na nge. Kansi lufwa manisaka Yandi ve. Yandi telamaka na lufwa. Bubuyai kana nge ta tula Yandi ntima, Yandi lenda shange ntima na nge. Yandi lenda pesa nge moyo ya mpa. Ketu nge me binga Yandi na ntima na nge ?

==Nsuka ya Leso 13

Kana ntangu ikele--Kulonga mikanda ya Bible : Bangindu kele na nsuka ya mukanda yai.

Leso 14. Yoane botikaka Yesu.

Leso na nkufi : Yoane botikaka Yesu na masa sambu Yesu lombaka Yandi kusala yo. Tata Nzambi songaka kiesa na Yandi na mambu yina, ti Mpeve kulumukaka na zulu na Yandi.

Matayo 3 :13-17, Marko 1 :9-11, Luka 3 :21-23a

I. Preparatio ya moniteur

Kikuma ya lesu yai :

Beto ta baka mbotika na nima beto me balula ntima na Yesu. Beto baka yo sambu na kuguluka, beto baka yo kusonga bantu nde beto me guluka.

Verse ya lumbu yai :

(Bandinga ya Yesu na balonguki na Yandi)...beno kwenda/ kukumisa bantu yonso/ balonguki na Mono :/ Beno botika bo/ na zina ya Tata ti ya Mwana/ ti ya Mpeve Santu./ Matayo 28 :19

Bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesu yai :

Kana Nge Me Vuluswa, Kubaka Mbotika Mbotika Ta Vulusa Nge Ve Mono Kele Na Nzo Kitoko (Kubaka Mbotika, Nge Mukristo, na kati ya Masa)

II. Revisio

Kulanda devoir ya mposo me luta :

Na mposo me luta, beto lombaka nge mukristo, kana nge me baka mbotika ve na nima nge balulaka ntima, kuyindula nki ke kanga nge nzila, kukwisa mpi kusolula yo ti beto. Nani me sonika zina na yandi na balandi ya mbotika na bamposo yai ? Mbote mingi.

Kubambuka lesu ya mposo me luta :

Na mposo me luta, beto monaka nde Yoane songaka bantu pwelele nde Yesu vandaka Mwana-Dimememe ya Nzambi ya kwisaka kukatula masumu ya bantu. Yandi vandaka Mesia.

III. Kulonga lesu yai

>> Kuyantika lesu :

Beto me mona nde Yoane botikaka bantu na nima bo me balula ntima. Yai songaka na bantu yonso

nde bo me zenga kulanda Nzambi. Kansi Yesu Yandi mosi, keti Yandi mpi bakaka mbotika ? Yandi vandaka na mfunu ve kubalula ntima. Sambu na nki ? (Ee, sambu Yandi salaka masumu ve. Yandi salaka kaka mbote.) Keti Yandi mpi ta baka mbotika ?

Developpement (Banti ya malongi ya lesu yai na bandambu 4 :

14.1 Yesu kwisaka na nzadi ya Yordani sambu na kubaka mbotika na maboko ya Yoane. Matayo 3 :13

Tangila bana :

13 Ntangu yai, Yesu katukaka na ntoto ya Galilea, Yandi kwendaka na nzadi ya Yordani sambu na kubaka mbotika na Yoane.

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Yesu kwendaka na nzadi sambu na kubaka nki ? (Mbotika)

Niveau primaire—

? Yesu kwendaka na nani kubaka mbotika ? (Yoane)

Niveau secondaire—

? Sambu na nki nge banza Yesu zolaka kubaka mbotika ?
[Moniteur, kuwa mabanza ya bana. Yandi vandaka na masumu ve, kansi Yandi zolaka kubaka mbotika. Sesepiyai, mfunu ikele kaka nde bana yantika kuyindula kestio yina.]

Bana sala bageste :

Bana tambula bonso bo ke kwenda na Yoane kubaka mbotika. Na ritime na kutambula na bo, bo tuba diaka ti diaka nde, “Mono kwenda kubaka mbotika. »

Bana yimba ti kina :

Yesu kwendaka kubaka mbotika.

14.2 Yoane monaka nde yandi lungaka ve kupesa Yesu mbotika, kansi yandi ndimaka kusala yo sambu Yesu tubaka nde yo ta lungisa luzolo ya Nzambi. Matayo 3 :14-15

Tangila bana :

14 Kansi Yoane vandaka kubuya nde: “Mono muntu zolaka kubaka mbotika na Nge, kansi Nge muntu me kwisa awa na mono !”

15 Kansi Yesu tubaka nde: “Yo vanda mpidina na ntangu yai. Sambu mutindu yai beto ta lungisa luzolo ya Nzambi.” Ebuna Yoane ndimaka.

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Keti Yoane zolaka kubotika Yesu ?
(Ikele ve.)

Niveau primaire—

- ? Ntangu Yesu lombaka Yoane kupesa Yandi mbotika, Yoane pesaka nki mvutu ?
(Nge Muntu zola pesa mono mbotika.)
- ? Yesu tubaka nde kana Yandi baka mbotika, yai ta lungisa nki ?
(Luzolo ya Nzambi)

Niveau secondaire—

? Sambu na nki nge banza Yoane pesaka mvutu yina ?
(Sambu Yoane me sala masumu kansi Yesu ve, mpi sambu Yesu lutaka Yoane na nene.)

Bana sala bageste :

Ntangu nge tanga, bana sala bageste sambu na kusonga surprise, ‘mono’, ti ‘nge’.

Tanga :

« Mono pesa Nge mbotika ? » O ! Mbote Nge pesa Mono mbotika ! »

Bana yimba ti kina :

Yesu bakaka mbotika
Kulungisa luzolo ya Nzambi.

14.3 Na nima ya mbotika ya Yesu, Tata Nzambi songaka kiese na Yandi na Mwana na Yandi. Matayo 4 :16-17

Tangila bana :

16 Ntangu yandi botikaka Yesu imene, Yesu basikaka na masa. Ebuna zulu kangukaka sambu na Yandi, Yandi monaka Mpeve ya Nzambi ke kwisa kukulumuka bonso pizio na zulu ya ntu na Yandi.

17 Ndinga katukaka na zulu nde : “Yai kele Mwana na Mono, ya Mono ke zolaka mingi. Mono ke na kiese mingi sambu na Yandi.”

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Keti Tata Nzambi vandaka na kiese to na mawa sambu na mbotika ya Yesu ?
(Na kiese)

Niveau primaire—

- ? Tata Nzambi salaka nki na nima ya mbotika ya Yesu ?
(Yandi tubaka na zulu nde ‘Yai mwana na Mono ya luzolo. Mono ke na kiese mingi sambu na Yandi.)
- ? Mpeve ya Nzambi salaka nki na nima ya mbotika ya Yesu ?
(Yandi kulumukaka na zulu ya Yesu bonso pizio.)
- ? Mwana ya Nzambi vandaka wapi ntangu yina ?
(Yandi Yesu ya vandaka kubaka mbotika)

Niveau secondaire—

- ? Nki fraze na baverse yai ke songa beto nde Yesu bakaka mbotika ya kukota na nsi ya masa ?
(Yandi basikaka na masa. Kubasika ke songa nde ntete muntu kotaka.)
- ? Nzambi vandaka na kiese sambu na mbotika ya Yesu. Nge banza Yandi monaka (to Yandi ta mona) nki mutindu sambu na mbotika na nge ?
(Yandi mpi ta vanda na yo kiese kana yo ke songa nde nge me balula ntima.)

Bana sala bageste :

Songa bana geste ya ke songa mpila bo ke pesa mbotika na dibundu na nge. Na nima, bana landa geste yina.

Bana yimba ti kina :

Kiese kubaka mbotika !
Na nima kubalula ntima.

14.4 Na nima ya mbotika, Yesu yantikaka kosalu na Yandi, na age ya 30 ans. Luka 3 :23a**Tangila bana :**

23 Yesu vandaka kiteso ya bamvula makumi tatu ntangu Yandi yantikaka kusala kosalu na Yandi. Bo vandaka kubanza nde Yandi kele mwana ya Yozeffi. Mambu yina yonso lutaka na Betania na simu ya nzadi ya Yordani, kuna ya Yoane vandaka kubotika bantu.

Yula bana :**Niveau prescolaire—**

? Yesu vandaka bamvula ikwa ntangu Yandi yantikaka kosalu na Yandi ?
(Bamvula 30)

Niveau primaire—

- ? Na nima ya mbotika, Yesu yantikaka nki ?
(Kosalu na Yandi)
- ? Ntete, bantu yindulaka nde Yesu vandaka mwana ya nani ?
(Yozeffi)
- ? Kansi mbotika songaka nde Yandi vandaka Mwana ya Nzambi. Nki mutindu yo songaka yo ?
(Tata Nzambi tubaka nde Yai Mwana na Mono.)

Niveau secondaire—

? Sambu na nki nge banza nde mbotika vandaka mpila ya mbote kuyantika kosalu ya Yesu ?
[Moniteur, kuwa mabanza ya bana.]

Bana sala bageste :

Na misapi, bana tanga tii na 30, age ya Yesu ntangu Yandi yantikaka kosalu na Yandi. Bo sadila ata Kituba, ata français.

Bana yimba ti kina :

Na nima ya mbotika,
Yesu yantikaka kosalu na Yandi.

>\< Kumanisa lesa:

Yesu bakaka mbotika ve sambu Yandi me balula ntima. Yandi me sala mbi ve, yo yina, mfunu na Yandi kubalula ntima vandaka ve. Kansi Yandi salaka yo sambu na kupesa Nzambi kiese, kulungisa luzolo na Yandi. Mbala ya nkaka yo vandaka mpi kupesa mbandu sambu na beto.

Kana Yesu bakaka mbotika, yo ke songa nde Nzambi ke na kiese ntangu beto mpi balula ntima, ebuna kubaka mbotika.

Devoir sambu na bakristo :

Nge mwana mukristo, kana nge me baka mbotika, kiese mingi sambu na nge. Devoir mono ke pesa nge na mposho yai kele kuyula muntu ya nkaka kana yandi me balula ntima na nima ya kubaka mbotika.

Verse ya bubu yai :

(Bandinga ya Yesu na balonguki na Yandi)...beno kwenda/ kukumisa bantu yonso/ balonguki na Mono :/ Beno botika bo/ na zina ya Tata ti ya Mwana/ ti ya Mpeve Santu./ Matayo 28 :19

Ntangu bana tuba verse yai ndambu na ndambu, bo sala bageste sambu 'kwenda' ti 'botika bo'

Bana yimba nkunga :

Bana yimba mosi ya bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesa yai.

Kubinga bana na Yesu :

Mbotika ya bakristo ke pesa Nzambi kiese bonso mbotika ya Yesu pesaka Yandi kiese. Kansi mbotika yo mosi ta gulusa nge ve, kana nge me tula ntima na Yesu ntete ve. Kana nge me ndima Yandi na ntima na nge yonso ntete ve, o, sala yo bubuyai.

Kukinga diaka ve. Yesu ta gulusa nge bubu kana nge binga kaka zina na Yandi. Kana nge ke na mfunu ya lusadisu na mambu yai, kwisa na mono na nima ya ecodim. Mono ta vanda na kiese na kusadisa nge.

==NSUKA YA LESO 14

Kana ntangu ikele--Kulonga mikanda ya Bible : Bangindu kele na nsuka ya mukanda yai.

Leso 15. Yesu nungaka mpukumunu ya ngolo.

Malongi na nkufi : Satana kwisaka kutesa Yesu na mpila na mpila, kansi Yandi nungaka mpukumunu yonso kukonda kusala masumu.

Matayo 4 :1-11, Marko 1 :12-13, Luka 4 :1-13

I. Preparatio ya moniteur

Kikuma ya lesu yai :

Beto vanda mingi na ndinga ya Nzambi, sambu yo lenda sadisa beto bakristo kununga mpukumunu yonso ya Satana.

Verse ya lumbu yai :

Mono me tulaka/ bansiku na Nge/ na ntima na mono,/ mpidina mono lenda/ sala Nge masumu ve./ Bankunga 119 :11

Bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesu yai :

BI-BI-LA !

KUWA BIBLE

O, BIBLE KELE KIELEKA

II. Revisio

Kulanda devoir ya mposo me luta :

Devoir beto pesaka beno bakristo na mposo me luta vandaka kuyula bampangi ya nkaka kana bo me baka mbotika na nima bo me balula ntima. Nani yulaka ata muntu mosi na mambu yina ? Nani ta songa yandi mpila yo lutaka ?

↑ Kubambuka lesu ya mposo me luta :

- ↑ Na mposo me luta, beto me mona nde nani bakaka mbotika ?
(Ee, Yesu Kristo.)
- ↑ Nani tubaka na nima nde, ‘Yai Mwana na Mono ya Mono ke zolaka mingi’?
(Ee, Tata Nzambi)
- ↑ Ntangu yina, Yandi vandaka bamvula ikwa ?
(Ee, bamvula 30)

III. Kulonga lesu yai

>> Kuyantika lesu :

Ntangu yai, ntangu me lunga sambu Yesu kuyantika kusalu na Yandi. Yandi kwendaka kuvandak Yandi mosi, kubuya madia, kaka kusamba na ntwala kuyantika kusalu na Yandi. Kansi mbeni ya Nzambi Satana vandaka na kiese ve nde Yesu yantika malongi na Yandi. Yandi tulaka ngolo kubebisa kusalu yina ata na ntwala yo yantikaka. Bubuyai beto ta mona mpila Satana mekaka Yesu Kristo.

Developpement (Banti ya malongi ya lesu yai na bandambu 4) : *[Moniteur, tala nde 15.3 kele na bamdambu 3 mpi.]*

15.1 Yesu vandaka kubuya madia mpi kusamba Nzambi bilumbu 40. Luka 4 :1a, Matayo 4 :1-2

Tangila bana :

Luka 4 :1a *Ntangu Yesu katukaka na nzadi ya Yordani sambu na kwisa kuvutuka, Yandi vandaka na kufuluka na Mpeve ya Nzambi.*

Matayo 4 :1 Ntangu yai, Mpeve ya Nzambi nataka Yesu na ntoto ya zelo na zelo sambu Satana kumeka Yandi.

2 Ntangu Yesu me sala bilumbu makumi iya ya mpimpa ti ya mwini, kukonda madia, nzala simbaka Yandi.

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Nani vandaka kumeka Yesu Kristo ?
(Satana)

Niveau primaire—

? Satana mekaka Yesu wapi ?
(Na ntoto ya zelo na zelo)

? Sambu na nki nzala simbaka Yesu ?
(Sambu Yandi diaka ve bilumbu 40)

Niveau secondaire—

- ? Nki mutindu baverse yai ke songa nde Satana lenda meka beto, ata beto kele mbote ti Nzambi ?
(Mpeve twadisaka Yesu na sika yina, ti Yandi vandaka me fuluka na Mpeve ya Nzambi.)

Bana sala bageste :

Bana sala geste kusonga nde nzala ya ngolo me simba bo.

Bana yimba ti kina :

Satana kwisaka kumeka Yesu. O, o.
Bu Yesu vandaka nzala mingi. O, o, o.

4.2 Satana kwisaka kumeka Yesu. Yandi vandaka na kingonzo mpi ya bambisi ya makasi. Marko 1 :13a

Tangila bana :

13a Yandi vandaka kuna bilumbu makumi iya. Satana vandaka kumeka Yandi. Bambisi mpi vandaka kuna.

Yula bana :**Niveau prescolaire—**

- ? Satana vandaka kuna ti nki ya nkaka?
(Bambisi)

Niveau primaire—

- ? Yesu salaka ntangu ikwa kuna na ntoto ya zelo na zelo ?
(Makumi iya)

Niveau secondaire—

- ? Nki bambisi ta monika na ntoto ya zelo na zelo ?
(Mbala ya nkaka banioka, bachameleon, bambisi ya makasi. Bana lenda pesa mabanza ya nkaka ya bo ke zaba.)

Bana sala bageste :

Bana sala bageste bonso bo kele bambisi ya makasi ya vandaka kuna ti Yesu.

Bana yimba ti kina :

Satana kwisaka kumeka Yesu,
Bambisi ya makasi vandaka kuna, mpi.

4.3 Mbala tatu, Satana songaka Yesu kulanda ndinga na Yandi sambu na kusonga nde Yandi vandaka Mwana-Nzambi. Kansi konso mbala, Yesu vutulaka Satana ndinga ya Nzambi kaka. Yo yina, Yandi nungaka bampukumunu yonso.

Mpukumunu ya ntete—Kitula matadi yo kuma mampa. Matayo 4 :3-4

Tangila bana :

3 Satana kwisaka na Yesu, yandi tubilaka Yandi nde : « Kana Nge kele Mwana-Nzambi, tuba na matadi yai, yo kuma mampa. »

4 Yesu tubaka nde : « Bo sonikaka na Mukanda ya Nzambi nde : ‘Muntu ke zingaka kaka ve sambu na mampa ya yandi ke diaka, kansi yandi ke zingaka mpi sambu na mambu yina yonso ya Nzambi ke tubaka. »

Yula bana :**Niveau prescolaire—**

- ? Satana songaka Yesu kukitula ditadi yo kuma nki ?
(Mampa)

Niveau primaire—

- ? Nki mutindu Yesu nungaka mpukumunu yai ?
(Yandi vutulaka Ndinga ya Nzambi. Yai vandaka verse ya Bible ya Kuwakana ya Ntama ya Yesu zabaka na ntima na Yandi.)
- ? Sambu na nki yai ta vanda mpukumunu ya ngolo sambu na Yesu ?
(Sambu Yandi vandaka na nzala mingi. Yandi me sala bilumbu mingi kukonda madia.)

Niveau secondaire—

? Ntangu Yesu vutulaka ndinga ya Nzambi, keti Satana nwanaka ti Yandi na mambu yina diaka ? (Ikele ve. Po pana, nsuka ya makambo yina. Yo kele bonso Ndinga ya Nzambi kangaka munoko ya Satana.)

Bana sala bageste :

Bana sala geste bonso bo ke songa Satana ndinga ya Nzambi.

Bana yimba ti kina :

Yesu nungaka Satana
Na Ndinga ya Nzambi !

Mpukumunu ya zole—Kudilosa na ntoto katuka na zulu Matayo 4 :5-7

Tangila bana :

5 Ntangu yai Satana nataka Yesu na Yeruzalemi, bwala ya santu, yandi tulaka Yandi na zulu ya ludi ya Nzo-Nzambi ya Bayuda,

6 ebuna yandi nde : « Kana Nge kele Mwana-Nzambi, Nge kudilosa na ntoto. Sambu bo sonikaka na Mukanda ya Nzambi nde :

‘Nzambi ta songa bawanzio na Yandi nki bo ta sala sambu na Nge :

Bo ta nata Nge na maboko na bo,

Mpidina dikulu na Nge ta tutana ve na ditadi.’ »

7 Yesu tubilaka yandi nde : « Bo sonikaka mpi na Mukanda ya Nzambi nde : ‘Kumeka Mfumu Nzambi na nge ve. »

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Yesu songaka Satana nde Bible me tuba, Kumeka Mfumu Nzambi na nge..... (Ve.)

Niveau primaire—

? Mbala yai, Satana songaka Yesu kusala nki ? (Kudilosa na ntoto, kubwa na sika na zulu)

? Satana tubaka nde nani ta keba Yandi ?

(Bawanzio ya Nzambi)

? Nki verse ya Bible Yesu vutulaka na Satana? (Kumeka Mfumu Nzambi na nge ve.)

Niveau secondaire—

? Tala nde mbala yai, Satana mpi sadilaka verse ya ndinga ya Nzambi. Nki luswasanu na mpila yandi sadilaka yo ti mpila Yesu sadilaka yo ? (Satana sadilaka yo ve na ntima ya kieleka to na nzila ya kieleka. Yesu sadilaka yo na mpila kulanda luzolo ya Nzambi.)

Bana sala bageste :

Bana sala geste bonso bo ke buya Satana.

Bana yimba ti kina :

Yesu nungaka Satana
Na Ndinga ya Nzambi !

Mpukumunu ya tatu—Kusamba Satana sambu yandi pesa Yesu bimfumu ya nsi-ntoto. Matayo 4 :8-10

Tangila bana :

8 Ebuna Satana nataka Yesu na zulu ya ngumba ya nda mpenza, yandi songaka Yandi bimfumu yonso ya nsi-ntoto ti lukumu na yo.

9 Satana tubaka nde : « Yai yonso ya Nge ke mona, mono ta pesa Nge yo kana Nge fukama sambu na kusamba mono. »

10 Yesu vutulaka nde : « Katuka, Satana ! Sambu bo sonikaka na Mukanda ya Nzambi nde : ‘Nge fweti samba Mfumu Nzambi na nge. Kaka Yandi mpamba nge fweti samba ! »

Yula bana :

Niveau prescolaire—

? Satana zolaka Yesu kusala nki ? (Kusamba yandi)

? Keti Yesu lenda samba Satana ? (Ikele ve ata fioti)

Niveau primaire—

- ? Satana silaka kupesa Yesu nki kana Yandi samba yandi ?
(Bimfumu yonso ya nsi-ntoto)
- ? Sambu na nki Yesu lenda ve kusamba Satana ?
(Sambu Bible ke tuba nde, 'Nge fweti samba Mfumu Nzambi na nge. Kaka Yandi mpamba nge fweti samba.')

Niveau secondaire—

- ? Awa Satana ke songa beto nki kieleka kele kikuma na yandi. Nki yo ?
(Beto samba yandi. Yandi zola kubaka sika ya Nzambi.)

Bana sala bageste :

Bana songa geste bonso bo ke buya Satana, bo ke samba Nzambi kaka.

Bana yimba ti kina :

Yesu nungaka Satana
Na Ndinga ya Nzambi !

4.4 Na nima, Satana kwendaka, ebuna bawanzio kwisaka kusadisa Yesu. Matayo 4 :11**Tangila bana :**

11 Ntangu yai, Satana bikaka Yandi ; bawanzio kwisaka kukuma, bo yantikaka kusadila Yesu.

? Yula bana :**Niveau prescolaire—**

- ? Nani kwisaka kusadisa Yesu ?
(Bawanzio ya Nzambi)

Niveau primaire—

- ? Sambu na nki Satana bikaka Yesu ntangu yina ?
(Sambu yandi me nunga ve kumeka Yesu)

Niveau secondaire—

- ? Mbala tatu Satana mekaka Yesu, ti konso mbala, Yesu vutulaka yandi nki ?
(Ndinga ya Nzambi)

Bana sala bageste :

Bana sala bonso bawanzio ya ke kwisa kusadisa Yesu.

Bana yimba ti kina :

Yesu nungaka Satana
Na Ndinga ya Nzambi !

>|< Kumanisa lesu :

Yesu nungaka Satana na kuvutula yandi ndinga ya Nzambi. Bandinga yai ya Yesu tubaka, yo vandaka baverse ya Bible ya Kuwakana ya Ntama, ya Yesu zabaka na ntima na Yandi, ya Yandi zabaka kutuba.

Kana beto zaba ndinga ya Nzambi mbote, na ntangu ya mpukumunu, Nzambi lenda bambukisa beto baverse ya ta sadisa beto ti pesa beto ngolo, mpi.

Devoir sambu na bakristo :

Kana nge kele mukristo, devoir mono ke pesa nge mposo yai kele kutula kuluta ngolo na Ndinga ya Nzambi. Meka kutanga ndambu na yo to kuwa ndambu na yo konso lumbu. Yindula yo ti tula ngolo kulemfuka na yina ya Bible ke tuba.

Verse ya bubu yai :

Mono me tulaka/ bansiku na Nge/ na ntima na mono,/ mpidina mono lenda/ sala Nge masumu ve./ Bankunga 119 :11

Bana tuba yo mbala tatu, ebuna bo yidika ton ti ritime, bo mosi kitula yo nkunga. Bo yimba yo diaka mbala tatu to kuluta.

Bana yimba nkunga :

Bana yimba mosi ya bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesu yai.

Kubinga bana na Yesu :

Keti nge ikele mukristo, mulandi ya Yesu ? Ketu nge kwikila Yandi ? Zaba nde Yesu, Mwana ya Nzambi, ke zola nge mingi. Yandi fwaka sambu na masumu na nge, ti Yandi telamaka na lufwa. Yandi ta gulusa nge bubuyai kana nge ta balula ntima na Yandi.

Kana nge zola beto kusamba ti nge na mambu yina, bikala na nima ya ecodim.

==NSUKA YA LESO 15

Kana ntangu ikele--Kulonga mikanda ya

Bible : Bangindu keke na nsuka ya mukanda yai.

Yo yai: BANGINDU KULONGA MIKANDA YA BIBLE

Kikuma ya nge sambu na baleso yai yonso : Nde bana bakisa Kuwakana ya Mpa keke nki, Mikanda ya Nsangu ya Mbote keke nki, Bo zaba mikanda 4 yina na ndonga, ti bo zaba kusosa baverse na kati ya Bible.

Kuwakana ya Ntama ti Kuwakana ya Mpa :

Bible keke na bandambu zole—Kuwakana ya Ntama, ya bo sonikaka na ntwala ya Yesu, ti ya songa nde Mesia TA kwisa ; ti Kuwakana ya Mpa, ya bo sonikaka na nima ya Yesu, ya songa nde Mesis MENE kwisa. Baleso yai yonso me katuka na Kuwakana ya Mpa.

Nkunga : MIKANDA YA BIBLE

Kuwakana ya ntama songaka na ntwala Nde Mesia fweti kwisa, kugulusa beto.

Kuwakana ya mpa songaka na nima Nde Mesia mene kwisa, kugulusa beto. Mesia keke Yesu, ti Bible ya mvimba Keke songa kaka Yandi, Mvulusi na beto !

Mikanda ya Kuwakana ya Mpa : Keke Mikanda 4 ya Nsangu ya Mbote to Moyo ya Yesu, Mukanda 1 ya histoire ya dibundu, Mikanda ya Ntmwa Paulo, Mikanda ya bantu ya nkaka, ti mukanda ya profesii. Baleso yai me katuka na Mikanda 4 ya Nsangu ya Mbote to Moyo ya Yesu.

Mikanda iya ya Nsangu ya Mbote : Matayo, Marko, Luka, ti Yoane. Yai yonso vandaka balandi ya monaka ti waka Yesu bo mosi, ti waka mpi bitemwe ya bantu ya nkaka ya zabaka Yandi.

Nkunga : MIKANDA YA NSANGU YA MBOTE

Mikanda ya mbote, ya Yesu, Mvulusi

Mikanda ya mbote ikele iya :

Matayo, ti Marko, ti Luka, ti Yoane.

Mikanda ya mbote ya Yesu, Mfumu.

Nsaka, 'Na ntwala, na nima'

Na nima bo zaba mbote mikanda ya nsangu ya mbote, mwana mosi tuba zina ya mukanda mosi. Yandi songak mwana ya nkaka ti tuba 'Na ntwala' to "Na nima." Mwana yina fweti tuba zina ya mukanda ya kwisa na ntwala to na nima ya mukanda yandi me tuba.

Nombre ya Mukanda : Matayo keke mukanda ya ntete, Marko ya zole, etc. Mwana mosi tuba nombre 1 tii na 4. Yandi songa mwana ya nkaka. Mwana yina tuba zina ya mukanda yina. Par exemple, kana mwana tuba 4, mvutu ta vanda Yoane.

Kusosa baverse na Bible : Kana Babible keke, tendula bana nde zina ya mukanda ti nombre ya kapu ta monika na zulu ya page. Nombre ya Kapu ta monika mpi na nombre ya nene na kati ya kusonika. Banombre ya fioti songa verse to nzila ya kutanga. Bana sala pratike kusosa baverse ya nge tuba. Na nima bo me yikama, bo sala competisio kusosa baverse nswalu.

Kubalula batitre : Na bacarte to bapapier, sonika bazina ya mikanda ya Bible. Balula yo na ordre kisakasaka. Pesa na bana sambu bo tula yo na ordre diaka.

Kusonika : Sonika liste ya mikanda 4 ya Nsangu ya Mbote. Pesa bana papier ti crayon. Bo sala copi, kusonika mikanda yina. Kana papier keke ve, bo lenda sadila musapi bonso crayon, bo sonika na mupepe.

Chaine : Mwana mosi tuba mukanda ya ntete, Matayo. Mwana na nima na yandi tuba verse ya zole, etc. Kana bo manisa mukanda ya iya, bo yantika diaka. Bo mpi lenda yimba yo bonso nkunga.